

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології і туризму

Кваліфікаційна робота на тему:
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ІТАЛІЇ

Допущено до захисту
«_____»_____2022 року

здобувача групи Т 01-18
факультету туризму, бізнесу і психології
освітньої програми
Туристичне обслуговування
за спеціальністю 242 Туризм

Хмаріної Анастасії Олександрівни

Завідувач кафедри
психології і туризму

Науковий керівник:
кандидат географічних наук, доцент
Кучерява Г. О.

_____ проф. Бондаренко О.Ф.
(підпис)

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИЗМУ.....	6
1.1. Сутність та види туризму.....	6
1.2. Туристсько-рекреаційні ресурси як основа туризму.....	9
1.3. Методи дослідження.....	12
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ ІТАЛІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....	14
2.1. Загальна характеристика, природні умови та ресурси Італії.....	14
2.2. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Італії.....	19
2.3. Туристична інфраструктура.....	26
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ІТАЛІЇ.....	36
3.1. Аналіз розвитку туризму в Італії.....	36
3.2. Відновлення туризму в Італії у період постпандемії.....	40
3.3. Розробка туру «Дивовижна краса Італії» (українською та англійською мовами).....	43
ВИСНОВКИ.....	55
РЕЗЮМЕ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ.....	63

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Італія – провідна країна на світовій туристичній арені, є однією з найпопулярніших та туристично привабливих у Південній Європі.

Всесвітньо відома історія Італії, краса її природи, твори мистецтва, пам'ятки культури, релігійні свята, мода й італійський стиль життя, вино й гастрономія – ось ті ключові пункти, які зробили Італію важливим туристичним центром світового рівня. Туристів приваблюють і сонячні пляжі Середземномор'я, і місцеві краєвиди, і зимові види спорту в Альпах.

Готелі Італії мають давні історичні традиції та систему класифікацій, здатні задовольнити попит і смаки найвибагливіших туристів. Вони знаходяться в місцевостях з мальовничою природою та багатою історією і самі виступають цікавими туристичними атракціями. Існуюча мережа готелів постійно приймає зростаючий потік гостей і є потужною базою для розвитку різних видів туризму.

Проте пандемія Covid-19 охопила весь італійський туристичний ланцюг, завдавши дуже помітних збитків діяльності туристичних агентств, туроператорів, готелів, ресторанів та авіатранспорту.

Італія є одним із світових лідерів туристичної індустрії та однією з країн, що найбільше постраждали від світової пандемії. Саме тому дослідження туризму в Італії під час світової кризи є **актуальним** та насамперед чудовою можливістю визначити майбутнє індустрії туризму в країні.

Проведене дослідження спирається на праці таких науковців, як: Абрамов В.В.[1], Бейдик О.О. [3], Круль Г.Я. [5], Любіцева О.О.[10], Мальська М.П. [11], Гамкало М.П. [12], Худо В.В.[13], Паньків Н. Є.[15], Юрківський В.М.[22], Смаль І.В. [19] та інші науковці.

Мета кваліфікаційної роботи – охарактеризувати основні тенденції та визначити перспективи розвитку туризму в Італії.

Для досягнення поставленої мети сформульовані наступні **завдання**:

- розкрити теоретико-методичні основи дослідження туризму;
- охарактеризувати туристичні ресурси та інфраструктуру Італії як передумову розвитку туризму;
- проаналізувати сучасний стан туризму в Італії та визначити перспективи його відновлення та розвитку у період постпандемії;
- розробити тур «Дивовижна краса Італії» (українською та англійською мовами).

Об'єктом дослідження є туризм в Італії.

Предметом дослідження є передумови, особливості, проблеми та перспективи розвитку туризму в Італії.

В ході роботи було використано такі **методи дослідження**:

- метод діалектичної логіки: використаний для формулювання загальної ідеї дослідження та визначення послідовності етапів його виконання;
- метод аналізу та синтезу: застосований для виявлення тенденцій розвитку туризму Італії як в цілому, так і окремих його напрямів;
- історичний метод: став основою для дослідження розвитку туризму в Італії за визначений період;
- метод обробки статистичних даних: застосований для аналізу основних показників розвитку туризму в Італії;
- графічний метод: використаний для візуалізації результатів аналізу динаміки основних статистичних показників, що демонструють тенденції розвитку туризму в Італії;
- порівняльний метод: застосований для аналізу розвитку туризму в Італії та в інших країнах, а також для виявлення внутрішньо регіональних відмінностей туристичної індустрії Італії.

Кваліфікаційна робота написана на основі аналізу наукових джерел з туристичної проблематики. У якості **інформаційної бази** дослідження використовувалися наукові праці українських та зарубіжних учених з питань

формування, розвитку та регулювання ринку туристичних послуг, а також статистичні дані іноземних збірників з питань стану ринку туристичних послуг в Італії.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи полягає у комплексному дослідженні тенденцій розвитку туризму в Італії та розробці авторського туру «Дивовижна краса Італії» двома мовами.

Практичне значення полягає в тому, що результати кваліфікаційної роботи можуть бути використані для подальшого аналізу та дослідження туризму в Італії, формування нових турпродуктів туристичними підприємствами та реалізації розробленого туру «Дивовижна краса Італії» в майбутньому.

Апробація результатів роботи та публікації: основні положення та результати кваліфікаційної роботи обговорювалися на Міжнародній науково-практичній відеоконференції «AD ORBEM PER LINGUAS. ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ» (доповідь на тему: *Особливості та перспективи розвитку туризму в Італії*) та опубліковані у Збірнику матеріалів вказаної конференції.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, 3-х розділів, висновків, списку використаних джерел, резюме та додатків. Основний обсяг роботи становить 56 сторінок друкованого тексту. Робота містить 7 таблиць, 7 схем, 2 гістограми, 2 кругові діаграми. Список використаних джерел налічує 45 найменувань, у т. ч. 18 – іноземною мовою. Основний текст роботи доповнений додатками, в яких представлені ілюстрації за темою роботи.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИЗМУ

1.1. Сутність та види туризму

Люди завжди прагнули нових емоцій та мали потребу відпочивати від щоденної роботи. Одним із важливих джерел задоволення цих потреб були подорожі та відпочинок, які у сучасному світі мають назву «туризм».

На сьогоднішній день існує велика різноманітність тлумачення поняття туризм, причому відмінність підходів у трактуванні цього терміну показують багато видатних науковці таких як: Бейдик О.О.[3], Паньків Н. [15], Федорченко А.В.[20] та Юрківський В.М.[22].

За визначенням О. О. Бейдика, туризм – це «сукупність відносин і явищ, які виникають в процесі подорожі та перебування людей поза межами їх постійного місця проживання, якщо перебування не перетворюється на тривале проживання або тимчасове заняття заради заробітку; всі види переміщення населення, не пов'язані зі зміною місця проживання і роботи, з метою відпочинку, лікування, участі в наукових, культурних, ділових зустрічах; специфічний громадський рух і форма активного відпочинку, що мають культурно-виховне, науково-пізнавальне, спортивно-оздоровче значення»[3].

Дослідження туризму як економічного явища на сучасному етапі здійснюють українські вчені: Мальська М.П.[13], Любіцева О.О.[10]. Вагомий внесок у дослідження фінансового забезпечення розвитку туризму зробили: Кіптенко В.К.[4], Гамкало М.З. [11], Музиченко-Козловська О.В [14], Пуцентейло П.Р.[17] та інші науковці.

Класифікація туризму є дуже важливою при плануванні туристичної подорожі. Його зміст полягає у виокремленні класів та видів за

найрізноманітнішими напрямками. Класифікація туризму зображена на рис. 1.1.

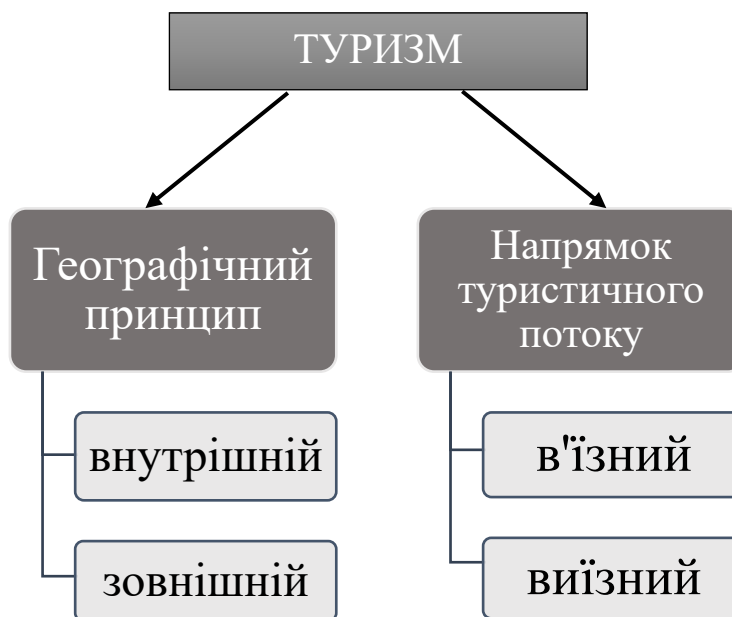

Рис. 1.1. Види туризму за географічним принципом та напрямком туристичного потоку (побудовано за даними [1])

Основним є поділ туризму на зовнішній і внутрішній. Внутрішній туризм – подорож громадян в межах своєї країни. Зовнішній туризм – подорож громадян на територію іншої країни, де вони не мають постійного місця проживання[1].

На відміну від зовнішнього туризму, внутрішній не пов'язаний із перетином державного кордону, і взагалі, обслуговує переважно громадян своєї країни. Для кожної країни здійснення туристичних подорожей її громадян за кордон є пасивним туризмом, а приїзд іноземців – активним. Однак, не всі країни приділяють достатньо уваги розвитку внутрішнього туризму, адже він не передбачає надходження іноземної валюти. Проте, він є чудовою рушійною силою для вдосконалення туристичної індустрії.

Існує багато видів туризму, які спонукають туристів переїхати зі свого звичного місця проживання на певний проміжок часу. Основні види туризму зображені на рис. 1.2.

Рис. 1.2. Види туризму(побудовано за даними [13])

В залежності від способу організації виділяють організований та неорганізований туризм (рис. 1.3).

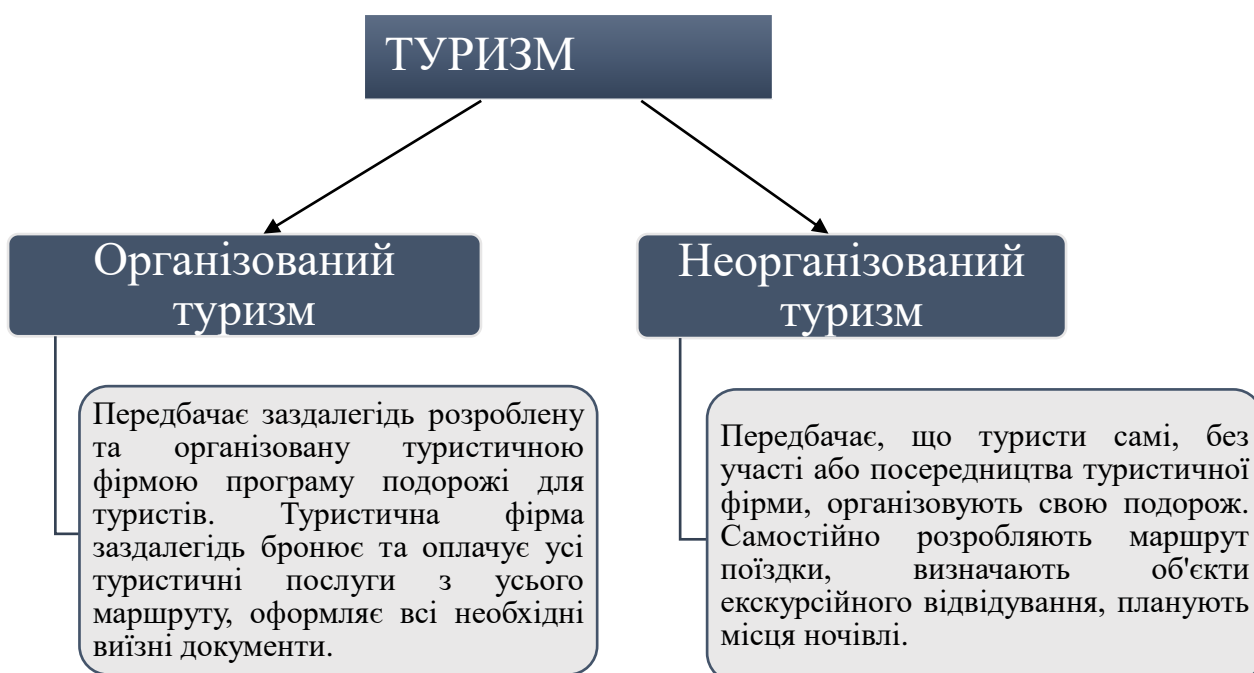

Рис. 1.3. Види туризму за способом організації

(побудовано за даними [1])

Отже, можна стверджувати, що туризм – це потужна індустрія, що виділяється серед інших своєю різноманітністю. На сьогоднішній день є багато видів туризму, вони формуються на підставі потреб та бажань

мандрівників. Туристична діяльність постійно змінюється, з кожним днем з'являються нові напрямки.

1.2. Туристсько-рекреаційні ресурси як основа розвитку туризму

Основним завданням туристичних дестинацій та держави у сфері туризму є підвищення якості та ефективності використання туристсько-рекреаційних ресурсів.

Туристсько-рекреаційні ресурси – це природні, історичні, соціально-культурні об'єкти, що задовольняють потреби туристів у відпочинку та туризмі.

Туристичні ресурси поділяють на дві групи: природні та соціально-культурні. Природні ресурси мають важливий вплив на відновлення фізичного та духовного здоров'я людини, що, безумовно, збільшує їх важливість у розвитку туристично-рекреаційного комплексу. Перелік природних туристичних ресурсів зображено на рис. 1.4.

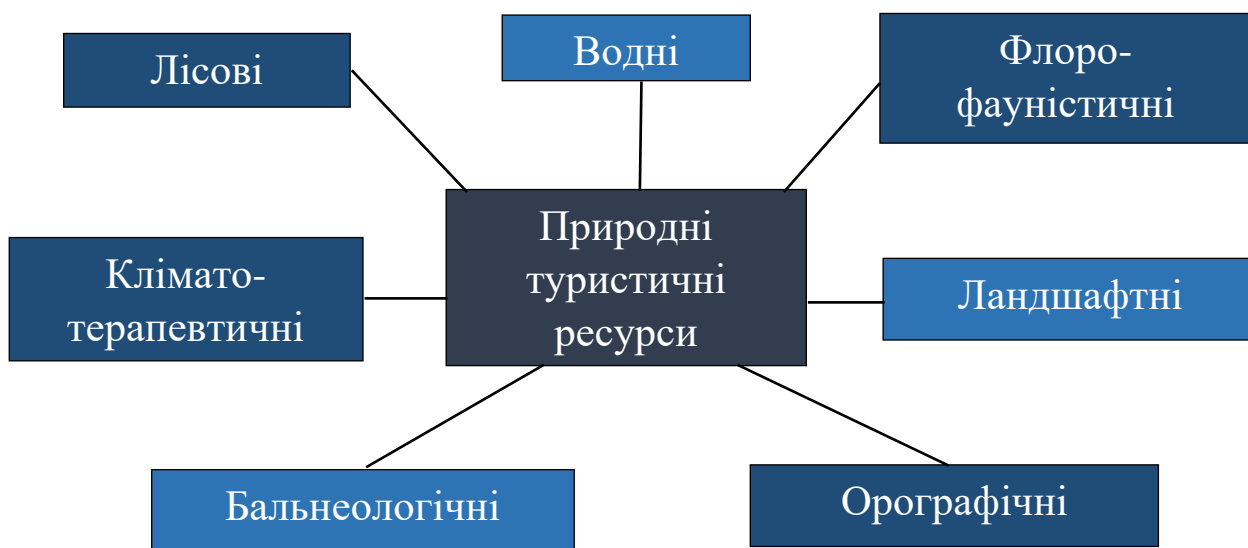

Рис. 1.4. Природні туристичні ресурси (побудовано за даними [3])

Варто зазначити, що природні ресурси не обмежуються лише поняттям «територіальний базис», вони також впливають на організацію туристично-рекреаційної діяльності, формування туристично-рекреаційних районів та центрів, їх спеціалізацію та економічний ефект. Класифікація природних туристичних ресурсів зображено на рис. 1.5.

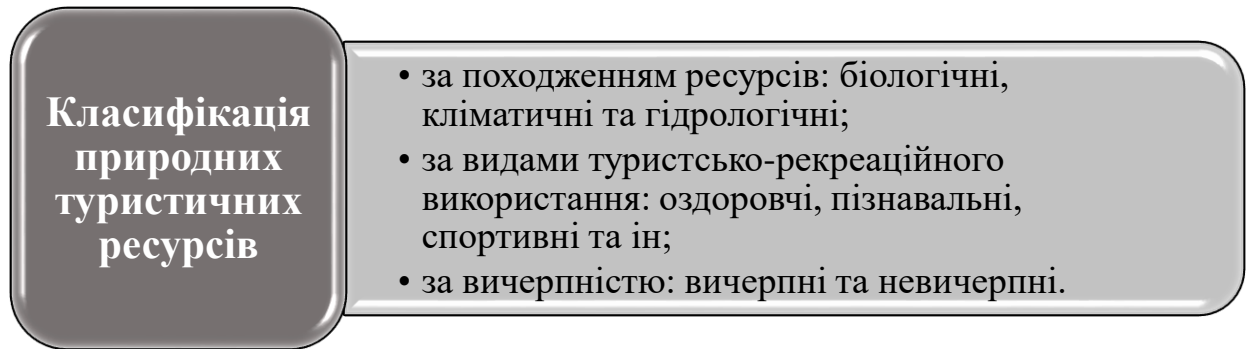

Рис. 1.5. Класифікація природних туристичних ресурсів
(побудовано за даними [12])

Коли говорять про культурно-пізнавальні об'єкти, мають на увазі звичні елементи, які залучаються до організації культурно-пізнавального туризму. Ця група охоплює:

- матеріальні та нематеріальні результати у традиційних галузях культурного виробництва (архітектура, література, образотворчі мистецтва);
- матеріальні та нематеріальні результати в інноваційних галузях культурного виробництва – культурних індустріях (індустрії моди, кіно, мас-медіа, розваг, графічного та веб-дизайну);
- повсякденне життя населення певної території (побут, праця та дозвілля).

Культурна спадщина – це поєднання матеріальних компонентів, а саме об'єктів, створених зусиллями людини та спільними зусиллями людини та природи, а також духовні компоненти – моральні та естетичні ідеали, норми поведінки, традиції та звичаї.

Культурній спадщині варто приділяти особливу увагу, оскільки вона представляє унікальний потенціал для розвитку території. Вона займає важливе місце у житті кожного народу.

Також важливою складовою туристичного ресурсу є туристична інфраструктура. Ця інфраструктура дозволяє комерційне використання природних чи створених туристичних напрямів. Отже, більша та краща туристична інфраструктура покращує туристичну пропозицію та підвищує привабливість регіону.

Туристична інфраструктура – це комплекс діючих споруд та мереж виробничого, соціального та рекреаційного призначення, задля функціонування сфери туризму, що забезпечує нормальний доступ туристів до туристичних ресурсів та їх належне використання з метою туризму, а також забезпечення життєдіяльності підприємств індустрії туризму.

Надійна туристична інфраструктура необхідна у розвитку туризму, як основи економіки будь-якої країни. У широкому сенсі інфраструктура включає фізичні, юридичні, екологічні та психічні зручності, які сприяють тому, щоб туристичний продукт був приємним, надійним і стійким.

Отже, передумовою розвитку туризму є туристсько-рекреаційні ресурси, що складаються з компонентів навколишнього середовища та об'єктів економічної діяльності, що мають особливу унікальність, оригінальність, естетичну привабливість та оздоровчо-рекреаційне значення, які можуть бути використані для організації різних видів рекреаційної діяльності.

Крім того, природні ресурси та їх окремі компоненти є основним ресурсом, орієнтованим на споживача туризму, він безпосередньо забезпечує його зв'язок із природним середовищем. Туризм у багатьох випадках є ініціатором використання природних ресурсів. Освоєння природних елементів вважається пріоритетним напрямом туристичної діяльності. Тому природні туристичні ресурси грають основну роль в організації всіх видів туризму та відпочинку.

1.3. Методи дослідження

Важливою складовою початкової частини роботи є визначення методів дослідження, за допомогою яких буде здійснюватися пошук та обробка фактичного матеріалу.

Метод наукового дослідження – це діяльність, спрямована на всебічне вивчення об'єкта, процесу або явища, їх структури і зв'язків, а також отримання і впровадження в практику нових результатів.

Методика – це сукупність способів та прийомів дослідження, порядок їх застосування та інтерпретація отриманих за їх допомогою результатів.

Будь-яке дослідження передбачає використання наукових методів – сукупності правил, способів, прийомів дослідження об'єктів дійсності, явищ, їх закономірностей розвитку.

В ході роботи було використано такі методи дослідження:

- метод діалектики;
- метод аналізу та синтезу;
- історичний метод;
- метод обробки статистичних даних;
- графічний метод;
- порівняльний метод.

Метод діалектики полягає у розгляді об'єкту дослідження з позиції його змін, розвитку та взаємозв'язку. Діалектичний метод є основним на всіх рівнях наукового пізнання та застосовується переважно на початковій стадії дослідження, оскільки визначає методичну основу роботи.

Цей метод був використаний для формулювання загальної ідеї дослідження та визначення послідовності етапів його виконання

Методи аналізу та синтезу є обов'язковими елементами будь-якого дослідження. Метод аналізу дозволяє виділити складові елементи об'єкту

дослідження та розглянути їх як самостійні частини. У той же час за допомогою синтезу відбувається з'єднання окремих частин предмета в єдине ціле. Аналіз і синтез взаємопов'язані, вони являють собою єдність протилежностей.

Метод аналізу та синтезу був використаний задля дослідження окремих складових туристичної індустрії та транспортної інфраструктури Італії, застосований для виявлення тенденцій розвитку туризму Італії як в цілому, так і окремих його напрямів.

Суть історичного методу полягає у вивченні процесу розвитку об'єкта відповідно до його історичних моментів. За допомогою цього методу можна встановити хронологічну послідовність та виявити відповідні специфічні риси розвитку об'єкта дослідження. Цей метод став основою для дослідження розвитку туризму в Італії за період з 2015 р. по 2019 р.

Метод обробки статистичних даних полягає у збиранні та аналізі інформації про досліджуваний об'єкт за визначений період. За темою роботи було здійснено аналіз різних баз статистичних даних, обробку, систематизацію та узагальнення отриманої інформації.

Графічний метод використаний для візуалізації результатів аналізу динаміки основних статистичних показників, що демонструють тенденції розвитку туризму в Італії (побудовані схеми, графіки, діаграми).

Порівняльний метод полягає у з'ясування відмінностей об'єкту від інших подібних об'єктів та явищ. Даний метод базується на таких принципах формальної логіки, як принцип подібності та принцип розрізнення. Порівняння може бути повним, у випадку, коли досліджувані об'єкти аналізують за їх подібністю та відмінностями, а також неповним, коли об'єкти порівнюються лише за рисами їх подібності. У дослідженнях розповсюджені просторові, часові та просторово-часові порівняння. У роботі цей метод застосований для аналізу розвитку туризму в Італії та в інших країнах, а також для виявлення внутрішньо регіональних відмінностей туристичної індустрії Італії.

Використання перерахованих методів дослідження дозволило комплексно дослідити тенденції та перспективи розвитку туризму в Італії.

РОЗДІЛ 2.

ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ ІТАЛІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

2.1. Загальна характеристика, природні умови та ресурси Італії

Італія або Італійська Республіка розташована у центральній частині Середземномор'я. Ця країна приваблює м'яким кліматом, різноманітним рельєфом та вдалим географічним розташуванням. Недарма Італія має славу колиски європейської цивілізації, адже саме тут зародилася велична Римська імперія, що залишила багату культурну спадщину.

Італія розташована на півдні Європи, на Апеннінському півострові. Загальна площа країни – 301,5 тис. кв. км. На півночі межує зі Швейцарією та Австрією, на сході – зі Словенією, на північному заході – із Францією. Омивається на заході Лігурійським та Тірренським морями, на сході – Адріатичним, на півдні – Іонічним та Середземним морями. Італії належать безліч островів, найбільш відомі у тому числі Сицилія, Сардинія, Капрі та Ельба. Вона також має внутрішні кордони з Ватиканом (3,2 км) та Сан-Марино (39 км)[26].

В Італії розташована найвища точка Європи – м. Монблан (4807 м) та найбільший діючий вулкан Європи – Етна (3340 м). Загальна площа країни – 301 тис кв км. Столиця – Рим, найбільші міста Мілан, Неаполь, Палермо, Генуя, великі порти: Барі, Бриндізі, Генуя, Спеція, Ліворно, Неаполь, Салерно та Венеція.

Італія знаходиться в двох природних зонах. Північ – у лісовій зоні помірного поясу, південь – у субтропіках. Рельєф більшої частини країни гірський і піднесений. Тільки в долині річки По на півночі знаходиться Паданськарівнина. Неприятливими природними явищами є сильні землетруси і виверження вулканів (Етна, Стромболі, Везувій).

Найбільшою річкою в Італії є р. По. Її притоки і численні канали використовуються як транспортні магістралі. У центрі і на півдні країни річки маловодні. Нерідко вони пересихають влітку. Повноводні річки на півночі Італії, вони живляться талими водами льодовиків і атмосферними опадами, використовуються для виробництва дешевої електроенергії.

В Альпах знаходиться кілька великих судноплавних озер. Вони дуже мальовничі. Більшість з них льодовикового походження (Лаго-Маджоре, Гарда, Комо). На берегах озер створені курорти світового значення.

Лісами покрито близько 20% території Італії. В Альпах, на висотах до 800 м, ростуть гірські широколисті ліси (дуб, каштан, ясен, клен), на висотах від 800 до 180 м – букові і хвойні ліси, вище – чагарники, субальпійські і альпійські луки.

Італія має велику територію, що охороняється – 23 національні парки, 89 регіональних парків, 270 регіональних і 142 державні заповідники, 47 заповідних болотистих екосистем і 7 морських заповідників, що становить майже 10% території країни. Природа Апеннінського півострова вже багато століть перебуває під постійним тиском з боку людини, тому ділянок з диким середовищем в Італії небагато, а самі парки здебільшого невеликі за площею, проте вони дуже доглянуті та красиві, що привертає увагу безлічі туристів.

В Італії знаходяться такі національні парки: Абруццо, Лаціо й Молізе – площа 506,83 км², Альта-Мурджа – площа 677,39 км², Аспромонте – площа 760,53 км², Архіпелаг Мадаллена – площа 201,46 км², АппеніноТоско-Емільяно – площа 227,92 км², Азінара – 269,6 км², Везувій – 72,59 км², Валь-Гранде – 145,98 км², Валь д'Агрі і Лагонегрес – 689,96 км², Гаргано – площа 1211,18 км², Гран-Парадіро – площа 710,4 км², Гран-Сассо-е-Монті-делла-Лага – площа 1413,31 км², Гольфо ді ОросейГеннаргенту – площа 730 км², Доломіті Беллунесі – площа 31,51 км², Маєлла – 704 км², МонтіСібілліні – площа 697,22 км², Полліно – площа 1711,32 км², Сіля – площа 736,95 км², Стельвіо – площа 1307 км², Тосканський архіпелаг – площа 746,53 км², ФорестеКасентінесі, Монте Фалтерона і Кампіна – площа 364 км², Чірчео –

площа 84,4 км², Чінкве-Терре – площа 38,6 км², Чіленто і Валло ді Діано – площа 1810,48 км²[40].

Серед них особливо виділяються такі: Національний парк Валь-Гранде, Національний парк Чінкве-Терре (входить до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та вважається одним з кращих національних парків Італії), Національний парк Тосканського архіпелагу (найбільший морський парк в Європі, 7 головних островів увійшли у створення цього чудового національного парку, він складає приблизно 50000 акрів землі і моря разом), заповідник Абрुцці (славиться карстовими скелями та високими горами), Національний парк Чірчео, Національний парк Везувій, Національний парк Гран-Сассо-е-монті-делла-Лага (найбільший в Італії).

Мінерально-сировинні ресурси Італії незначні через геологічну молодість більшої частини її території. Дуже мало важливих для країни енергоносіїв – нафти, природного газу, вугілля. Є обмежені запаси руд кольорових металів. У той же час надра Італії багаті будівельними матеріалами – мрамур, граніт, туфи. У Тоскані добувають всесвітньо відомий ніжно-білий мрамур, що використовувався ще стародавніми римлянами. В цілому, країна залежить від імпорту мінеральної сировини та енергоносіїв.

Недостатність водних, лісових, ґрунтових і мінеральних ресурсів компенсується багатими природними рекреаційними ресурсами. Головні райони відпочинку і туризму – Альпи, Італійська Рів'єра, Неаполітанська затока, острів Капрі, Центральна Італія, Сицилія, Ліпарські острови.

Італія – середземноморський лідер за кількістю термальних джерел. Лікувальні курорти Італії відомі своїми холодними і гарячими мінеральними джерелами та лікувальними грязями.

Терапія в Італії представлена бальнеолікуванням та грязелікуванням. Ці курорти спеціалізуються на лікуванні серцево-судинних захворювань, шлунково-кишкового тракту, верхніх дихальних шляхів, захворювань суглобів та порушень обміну речовин.

Курортам Італії притаманний чудовий клімат та дивовижні пейзажи, що сприяє відновленню не тільки стану здоров'я, а і внутрішнього комфорту.

Таблиця 2.1

Найвідоміші лікувально-оздоровчі курорти Італії [25]

Назва курорту	Фото	
Абано-Терме		
Сан-Кашано-дей-Банї		
Іскія		
Річчоне		

На півночі Італії в області Венето розташований один з найстаріших термальних курортів світу Абано-Терме (AbanoTerme). Термальна вода курорту відноситься до розряду глибоких та насичених геотермічними компонентами вод. Джерело бере початок в передгір'ях Альп, під час свого просування під землею на глибині 3000 метрів вода піддається дії високої температури та сильному тиску, збагачуючись при цьому мінеральними солями та цілющими компонентами, а потім виходить на поверхню в зоні Еуганських пагорбів.

Цей курорт спеціалізується на лікуванні захворювань суглобів і опорно-рухового апарату, дихальної системи, гінекологічних захворюваннях, лікуванні хронічної втоми, наслідків стресів, астенії, шкірних захворювань, нормалізації ваги.

Також не можливо не згадати курорт Сан-Кашано-дей-Баньї, який розташований в південній частині провінції Сієна, поруч з горами Четона та Аміата, в мальовничій горбистій місцевості, багатій лісами.

Курорт вважається найважливішим термальним центром Італії, який пропонує надсучасні процедури на основі термальних вод, лікувальних водоростей та грязей. Цей район налічує 43 термальні джерела, температура води в яких 42 °С. Термальна вода Сан-Кашано багата сульфатами, кальцієм, фтором та магнієм.

Сан-Кашано-дей-Баньї – місце де лікують захворювання опорно-рухового апарату, ЛОР захворювання, стрес та перевтому.

Крім того, серед туристів також популярним є курорт Іскія, який знаходиться на острові Іскія. Він вважається одним з найкрасивіших островів Середземномор'я. Протягом століть острів був раєм для мандрівників, які бажали відновити своє здоров'я. Це ідеальне місце для відпочинку та лікування. Лікувальний курорт-острів Іскія насичений гарячими джерелами, які виходять прямо на морський берег. Вода цих джерел підсилює кровообіг, підвищує імунітет. Основна спеціалізація курорту – лікування ревматичних та дихальних захворювань.

Також на острові розташовано шість унікальних термальних парків, найвідоміший з них – «Сади Посейдона». Це 20 відкритих та закритих термальних басейнів з різною температурою та концентрацією термальної води, контрастні басейни, каскади та обладнаний піщаний пляж.

На особливу увагу заслуговує також курорт Річчоне, який називають столицею здоров'я. Тут знаходяться термальні джерела – «Riccione Terme» («Річчоне Терме»), які відомі трьома типами мінеральних вод – сірчистими, соляними та бромисто-йодистими. На цьому курорті можна пройти курс інгаляцій, грязьових і водних процедур. Різноманітний комплекс оздоровчих процедур зробили Річчоне одним з найвідоміших місць термальної терапії в Європі, де також знаходиться Оригінальний центр здоров'я, краси та естетико-термальної медицини. Річчоне – найстаріший термальний центр в Італії.

Отже, Італія – дивовижна країна, в якій все як у кіно, як у романі, як у пісні. Що не місто-то скарбниця. Що ні Регіон-то особливий: з одного боку – гори, з іншого – море, з третього – багате архітектурне обрамлення.

Мандрівникам Італія відкриває цікаві та різноманітні варіанти відпочинку: середземноморські курортні узбережжя, знайомства з окремими містами і насичені екскурсійні тури, поєднання екскурсійних маршрутів з відпочинком на курортах, гірськолижний відпочинок, оздоровлення на термальних курортах.

2.2. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Італії

Італія може похвалитися численними природними та культурними об'єктами, які включені до списку Світової спадщини ЮНЕСКО. Вони є незамінним джерелом натхнення, яке необхідно зберегти і передати майбутнім поколінням.

У липні 2021 року відбулася зустріч представників ООН в Китаї, під час якої названі нові об'єкти, які включені до списку Світової спадщини

ЮНЕСКО у 2020 та 2021 рр. Таким чином Італія очолила рейтинг країн з найбільшою кількістю об'єктів ЮНЕСКО – 58 об'єктів(додаток А.1.).За нею слідує Китай – 56 об'єктів і Німеччина – 51 об'єкт.

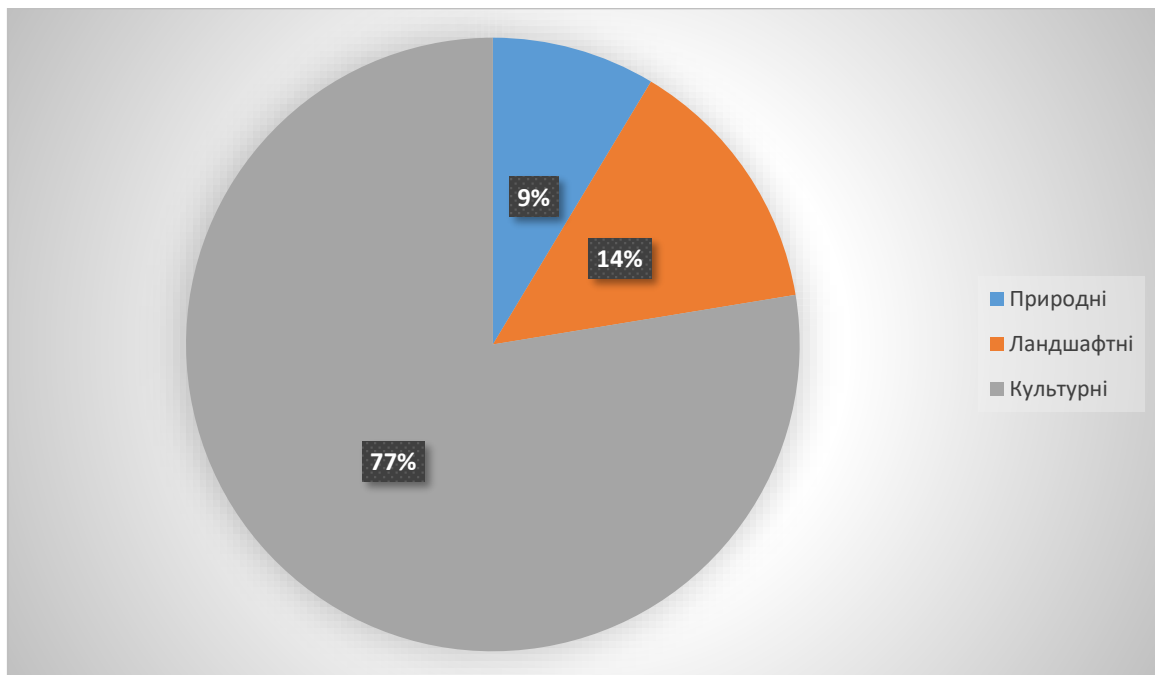

Рис. 2.1. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Італії
(побудовано за даними [34])

З 58 об'єктів Італії, включених до списку Світової спадщини ЮНЕСКО, 5 об'єктів виділені за природними критеріями. Це Ліпарські острови, Монте-Сан-Джорджо, Доломітові Альпи, гора Етна, Давні первісні букові ліси Карпат та інших регіонів Європи. 8 об'єктів – культурні ландшафти: узбережжя Амальфі, Портовенере, Чінкве-Терре і острови (Пальмарія, Тіно і Тинетто), національний парк Чіленто і Валло-ді-Діано.

Решта об'єктів внесені до списку світової спадщини ЮНЕСКО за культурними критеріями. Серед них варто згадати наступні[36].

Історичний центр Риму – найвідоміше місто у світі. Заснований згідно з легендою у 753 р. до н.е. близнюками Ромулом і Ремом на березі Тибра, Рим був центром однієї з найбільших імперій давнини, та був серцем християнської духовності. На цьому місці знаходиться ряд споруд безпрецедентної художньої цінності, побудованих протягом майже трьох

тисячоліть історії: пам'ятки давнини, які сьогодні є символом міста (такі як Колізей, Пантеон та Імператорські форуми), укріплення, створені протягом століть, міські проекти епохи Відродження та бароко, цивільних та культових будівель, скульптури та живопису. Протягом століть римські твори впливали на архітектуру, живопис та скульптуру на всіх відомих територіях стародавнього світу, а в пізніші часи вони були взяті за зразок у мистецтві епохи Відродження, бароко та неокласицизм, поширений у всьому західному світі (додаток А.2).

П'яццадельДуомо. Піза, важливий морський порт вже в період Стародавнього Риму, був однією зі славних італійських морських республік і між одинадцятим і тринадцятим століттями встановив своє панування у західному та центральному Середземномор'ї. Місто, що височіє над широкою закрутою річки Арно, сьогодні вже не знаходиться поряд з морем, але зберігає недоторканою свою міську структуру з церквами, палацами та середньовічними будинками. На площі П'яцца дельДуомо, відомій як КамподеіМіраколі, знаходяться чотири будівлі, що є шедеврами середньовічної архітектури: собор, баптистерій, дзвіниця та цвинтар. Собор являє собою нову модель церкви через поліхромну архітектуру та використання лоджії, яка зустрічається в інших тосканських містах, таких як Лукка і Пістойя, а також на територіях, що знаходилися під владою Пізи, таких як Сардинія та Корсика(додаток А.3).

Сієна – виняткове середньовічне місто, шедевр винахідливості, де будівлі були спроектовані таким чином, щоб адаптуватися до міської структури та утворювати єдине ціле з навколишнім ландшафтом. Завдяки цим характеристикам Сієна істотно вплинула на мистецтво, архітектуру та міське планування в середні віки як в Італії, так і в Європі. Історичний центр обведений стародавніми валами, які повторюють контури трьох пагорбів, на яких було збудовано місто.

Зважаючи на його нинішній стан безпеки та історичну достовірність, слід сказати, що Сієна є рідкісним прикладом середньовічного історичного

міста такого розміру, частково тому, що він був позбавлений сучасного промислового розвитку(додаток А.4).

Кастель-дель-Монте розташований в Андрії, в Апулії, уздовж Адріатичного узбережжя на півдні Італії, і розташований на пагорбі з видом на околиці. Побудований в 1240 р. імператором Швабії Фрідріхом II, замок являє собою шедевр середньовічної військової архітектури, незважаючи на те, що він позбавлений деяких типових елементів, таких як рів. Завдяки своєму розташуванню, математичній та астрономічній точності свого розташування та ідеальній восьмикутній формі Кастель-дель-Монте має виняткову універсальну цінність за досконалість своїх форм, гармонію та злиття культурних елементів Північної Європи, мусульманського світу та класичної давнини(додаток А.5).

Труллі Альберобелло, типові будинки з вапняку в південній Апулії, є визначними прикладами будівництва із сухих кам'яних плит, техніки, що сягає доісторичних часів і досі використовується в цьому регіоні. Хоча сільські труллі розкидані по всій долині Ітрія, найбільша концентрація зразків цієї архітектурної форми, що добре збереглися, знаходиться в місті Альберобелло з більш ніж 1500 спорудами в районах Монті і Айя-Піккола. Труллі – це традиційні сухі кам'яні хатини з дахом із сухих плит. Труллі зазвичай служили тимчасовим притулком або постійним будинком для дрібних землевласників чи сільськогосподарських робітників. Труллі побудовані із грубо обробленого вапняку, видобуті під час розкопок для будівництва підземних цистерн, камені, зібрані в сільській місцевості та з навколишніх скельних виходів. Ці будівлі мають характерну прямокутну структуру з конічним кам'яним дахом. Побілені стіни трулів побудовані прямо на вапняковому фундаменті методом сухої кладки без розчину та цементу(додаток А.6).

Археологічні райони Помпеї, Геркуланума та Торре Аннунціата. Цей об'єкт включає три окремі археологічні райони: стародавні міста Помпеї і Геркуланум з включеними в них віллою Містері і віллою дей Папірі, а також

вілла А (вілли ді Поппеа) і вілла Б (вілли ді Л. КрассоТерціо). Величезна довжина торгового міста Помпеї вражає мандрівників, а чудові фрески вілли Оплонтіс в ТорріАннунціата дають яскраве уявлення про розкішний спосіб життя, яким насолоджувалися багаті люди на початок Римської імперії.

Помпеї – єдина археологічна пам'ятка у світі, що дає повне уявлення про давньоримське місто. Головний форум оточений декількома вражаючими громадськими будинками, такими як Капітолій, базиліка та храми, а також у місті є громадські лазні, два театри та амфітеатр. Але найбільше Помпеї славляться ансамблем будинків, збудованих уздовж добре вимощених вулиць. Однією з характерних рис Помпеї є численні графіті на стінах. У Геркуланумі добре збереглися численні незвичайні громадські будинки, у тому числі простора палестра та дві громадські лазні(додаток А.7).

Вілла Романа дельКазале на П'яццаАрмеріна, Сицилія, є найвищим зразком розкішної римської вілли пізнього імперського періоду і символізує використання території римлянами як центр великих володінь, на яких ґрунтувалася сільська економіка західних імперій. Вілла дельКазале є однією з найрозкішніших у своєму роді і славиться багатством та якістю своїх мозаїк.

Таким чином, Вілла дельКазале є фундаментальним свідченням розуміння римського життя і цивілізації, завдяки ідеальному збереженню навколишнього середовища та мозаїчним зображенням(додаток А.8).

Комплекс вілли д'Есте в Тіволі – один із найчудовіших та найвишуканіших зразків культури епохи Відродження. Завдяки новаторському проекту і творчості архітектурних елементів парку (фонтанів та декоративних басейнів) він є унікальним прикладом італійського саду шістнадцятого століття в Європі. Комплекс утворює неправильний чотирикутник та займає площу близько 4,5 га. План вілли неправильний, тому що архітектор був змушений використовувати деякі частини монастирського будинку, що раніше існував. Сад вілли д'Есте простягається вздовж крутих схилів, що спускаються від палацу до плоскої тераси на зразок

амфітеатру. Кожна із п'яти основних поперечних осей саду закінчується фонтаном(додаток А.9).

Флоренція– одне з найбільш відвідуваних міст Італії як для тих, хто вперше, так і для досвідчених мандрівників. Мальовнича столиця Тоскани, Флоренція, відома своїм мистецтвом і архітектурою епохи Відродження.

Флоренції відома монументальним собором епохи Відродження, Дуомо, а також Палаццо Веккіо, середньовічною будівлею із зубчастою вежею. Міський пейзаж Флоренції — це компактна і затишна колекція середньовічних і ренесансних споруд, суворих палаців, широких громадських площ і затишних вулиць, не кажучи вже про церкви та музеї.

Собор Санта-Марія-дель-Фьоре є символом Флоренції та найкрасивішою визначною пам'яткою міста. Його характерний теракотовий купол був розроблений ФіліппоБрунеллескі. Дуомо набагато цікавіше зовні, ніж всередині — інтер'єр не такий декоративний, як екстер'єр.

Восьмикутний баптистерій Святого Іоанна є однією з найстаріших будівель у Флоренції, що датується початком 12 століття (додаток А.10).

Історичний центр Неаполя входить до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Італії. Історична частина міста пропонує багато визначних пам'яток для туристів. Від старих таємничих церков до підземних печер і катакомб.

У старій частині Неаполя переважають церкви та інші релігійні споруди. Нерідко можна знайти кілька церков на одній вулиці в місті. Історичний центр Неаполя наповнений церквами в стилі бароко та антикварними резиденціями аристократичних родин. Найважливіша церква Неаполя також знаходиться в історичному центрі – соборі Сан-Дженнаро. Окрім собору Сан-Дженнаро, в історичному центрі міста є кілька інших церков, таких як Сан-Доменіко-Маджоре та Сан-Лоренцо-Маджоре.

Сан-Доменіко-Маджоре, побудований приблизно в 1300 році, є однією з найкрасивіших і цікавих церков Неаполя, має роботи раннього

Відродження. Вишукана обшита панелями стеля веде прямо до головного вівтаря КозімоФанзаго (додаток А.11).

Венеція– одне з найбільш захоплюючих і незабутніх міст світу. Відоме своїми каналами, мостами, гондолами та прихованими алеями, місто було резиденцією Венеціанської республіки протягом 1000 років (додаток А.12).

Найвідомішим місцем у Венеції є, безсумнівно, площа Сан-Марко або площа Сан-Марко, центром якої височіє однойменнап'ятикупольна базиліка Сан-Марко. Бронзові коні, які домінують на його головному вході, були привезені до Венеції з Константинополя після Четвертого хрестового походу 1204 року. Його внутрішня частина покрита мозаїкою (переважно золотою), що розповідає сцени з Біблії. Базиліка спочатку служила каплою для дожів Венеціанської Республіки.

Іншими дуже популярними туристичними місцями в лагуні є острови Мурано і Бурано, де відвідувачі можуть побачити типові ремісничі майстерні зі скла та мережива. Острів Мурано відомий виробами із муранського скла, які вважаються ідеальним подарунком у всьому світі. А на острів Бурано виготовляють мереживо, яке жінки роблять багато років, доки чекають чоловіки з моря. Лідо є відомим місцем проведення Венеціанського кінофестивалю, яке займає друге місце після Венеціанського карнавалу.

Отже, Італія є країною, яка має найбільшу кількість об'єктів, внесених до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.Тритисячолітня історія Італії зберегла на своїй території безліч пам'ятників, серед яких можна зустріти зразки античності, Середньовіччя, епохи Відродження, бароко і класицизму. Куди б турист не вирушив у подорож Італією, чи то Рим чи Венеція, Мілан чи Верона, Флоренція чи Генуя, всюди панує атмосфера величного минулого цих земель[35].

Італію називають країною-музеєм, що дбайливо зберігає сліди колись могутньої Римської імперії, а також пам'ятники інших цивілізацій та епох, у яких оживають події минулого. Розкішна архітектура будівель зберегла традиції формування більшості відомих європейських стилів. Тут можна

зустріти оригінальні візантійські мозаїки, давньоримські скульптури, склепи у стилі бароко та стародавні амфітеатри.

2.3. Туристична інфраструктура

Туристична інфраструктура є одним з факторів розвитку міжнародного туризму, що включає транспортне сполучення та готельне господарство. Успіху іноземного туризму в Італії, безсумнівно, сприяє ефективна сфера транспортних послуг, що охоплює всю країну. Помірні ціни, частота рейсів із регулярними інтервалами, сучасний комфорт, технологічна надійність та якість послуг – такі базові характеристики транспортної системи Італії[43].

Подорож поїздом по Італії – це швидко, ефективно, комфортно та зручно, особливо якщо турист хоче відвідати такі міста, як Рим, Флоренція та Венеція. Італія має розгалужену мережу як швидкісних міжміських поїздів, і регіональних послуг, що сполучають невеликі міста. В Італії залізнична система є однією з найважливіших частин інфраструктури Італії, її загальна довжина становить 24 227 км, з яких 16 723 км активних ліній. Мережа нещодавно зросла завдяки будівництву нової мережі високошвидкісних залізниць. Поїзда розвивають швидкість до 300 км/185 миль на годину, що не може зрівнятися з автомобілем. В більшості поїздів є Wi-Fi, снєк-бар та місце для багажу на верхніх полицях або купе в кінці кожного вагона.

Залізничні вокзали, як правило, розташовані в центрі міст і селищ, тому немає необхідності долати пробки або шукати безпечне паркування. Також економічно вигідно, якщо турист забронює квиток заздалегідь. Вартість проїзду на швидкісних поїздах з Риму до Флоренції складає всього 17 євро, і турист дістанеться до міста епохи Відродження за півтори години порівняно з 3 годинами на машині.

В Італії є дві основні залізничні компанії. Trenitalia – це державний перевізник, який обслуговує швидкісні міжміські та регіональні поїзди. Italo – приватна компанія, що обслуговує швидкі поїзди між великими містами.

Якщо турист хоче побачити великі міста і, можливо, здійснити поїздку в невеликі міста, такі як Піза, Верона та Болонья, подорож поїздом – найпростіший варіант. Популярні залізничні лінії зображені на рис. 2.2.

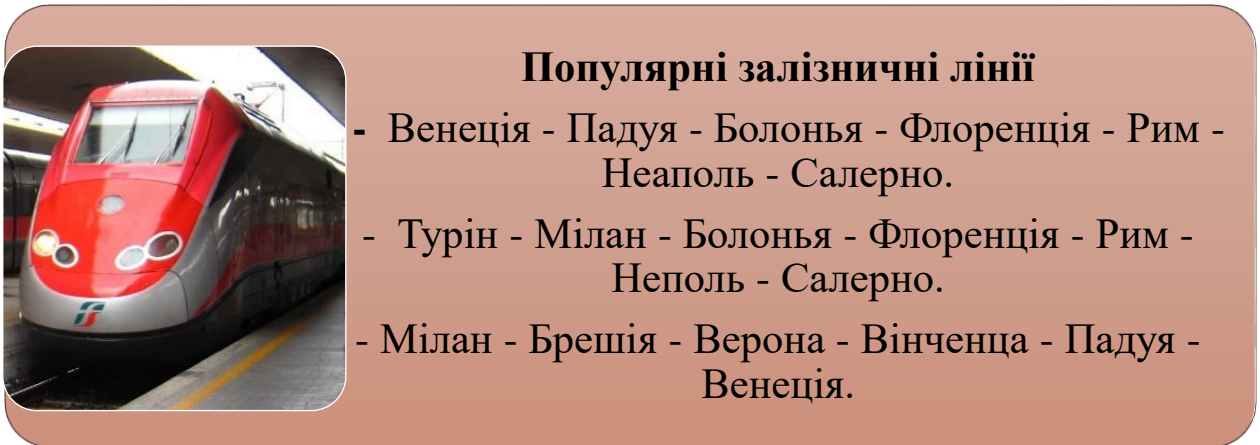

Рис. 2.2. Основні залізничні лінії в Італії(побудовано за даними [33])

Турист також може дістатися поїздом до таких популярних місць, як Чінкве-Терре, озера Комо, озера Гарда та Сорренто.

Подорож на автомобілі в Італії приносить задоволення і може привести туриста в місця, куди складно дістатись поїздом або автобусом. Насправді, в багато віддалені міста і села можна дістатися тільки автотранспортом. Найкращі місця для подорожі на автомобілі в Італії – Тоскана, Сицилія, Апулія, Доломітові Альпи, вздовж узбережжя Рів'єри, через Умбрію та Марке. Тут туристи можуть насолодитися мальовничими селами, горбистими зеленими пагорбами та прибережними краєвидами.

Якщо турист хоче досліджувати сільську місцевість та менш відомі регіони, які погано пов'язані з високошвидкісними поїздами та іншими регіональними службами, то автомобіль чудовий вибір.

Італія має чудову мережу доріг, яка є однією з найбільш розгалужених у Європі, що включає майже 6400 км швидкісних автомагістралей та 288 000 км другорядних доріг. В Італії плата за користування дорогами залежить від категорії транспортного засобу та пройденої відстані. Через територію Італії проходять п'ять міжнародних автострад: Лондон-Париж-Рим-Палермо,

Лондон-Лозанна-Мілан-Брін-Дізі, Рим-Берлін-Осло-Стьордан, Рим-Відень-Варшава, Амстердам-Базель-Генуя.

Цілих 75 відсотків території Італії – гори; деякі автостради мають довгу тунелі та мости. Тунелі з'єднують Італію з Францією та Швейцарією: тунель дюФрежюс і тунель Монблан з'єднують Італію і Францію в Альпах, а тунель Гран-Сан-Бернардіно перетинає кордон зі Швейцарією.

Одним з кращих маршрутів для автомобільної подорожі по Італії вважається Чінкве-Терре, де можна провести кілька днів, відвідуючи чудовелігурійське узбережжя Леванте. Маршрут пролягає від Генуї до Сицилії із запланованими зупинками в дивовижних селах з видом на море Вернацца, Ріомаджоре, Монтеросо та Манарола. Це район, оголошений об'єктом Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, має велику історію та культуру, а також чудові характерних пляжі на узбережжі Лігурії.

Круїзний туризм – це найкращий спосіб помилуватися морською та прибережною красою Італії. З 7500 кілометрами берегової лінії БельПаезе багатий на затоки, бухти, пристані і природні якірні точки.

Італійські порти є відправною точкою для вишуканих круїзів. Найбільшими портами країни є Генуя, Чивітавекк'я, Ліворно, Неаполь, Савона, Барі та Мессіна. Порт Чивітавекк'я є одним з найбільших в Європі пасажиропотоком. Порт Неаполя потрібен круїзним лініям для обслуговування островів Капрі, Іскія та Прочіда, а також для знайомства з відомим узбережжям Амальфітан. Порт Мессіни на Сицилії використовується компаніями, які бажають показати своїм пасажиром найкращі пам'ятки острова, такі як Таорміна. Річковий круїз також пропонує ще один спосіб познайомитися з красою Італії. Круїзи по Венеціанській лагуні та дельті річки По є одними з найпопулярніших.

Одна з лідируючих круїзних компаній Costa Cruises пропонує широкий вибір круїзів, що відправляються з італійських та французьких портів через Савону, Ліворно та Барі. Compagnie du Ponant також є великою компанією середземноморських круїзів з зупинками в Італії. Ця компанія пропонує,

наприклад, круїз «SailingPastTheStromboli», який проходить через Мессінську протоку, між краєм Калабрії та Сицилією. Маючи багаторічний досвід, MSC Cruises також працює в секторі круїзного туризму в Італії. Компанія пропонує кілька маршрутів, у тому числі маршрут, що сполучає Геную, Чивітавекк'ю та острів Мальта. У круїзній компанії MSC Cruises по Італії туристи відкривають для себе корабель MSC Meraviglia, один з його найкращих плавучих палаців. Введений в експлуатацію у 2017 році, цей корабель є найбільшим у Європі. З 2250 каютами дванадцяти різних категорій може вмістити 5700 пасажирів. Він має гігантський аквапарк, доступний на панорамних ліфтах. Тому більшість туристів мріють відправити у круїз на кораблі MSC Meraviglia.

Повітряний транспорт – це найкращий спосіб пересування, коли потрібно подолати велику відстань. У більшості великих міст є свій аеропорт, що дуже зручно для туристів, які хочуть відвідати: Рим, Венецію, Мілан або Неаполь.

Основними аеропортами для міжконтинентальних та міжнародних прибуттів є аеропорт Леонардо да Вінчі (Ф'юмичіно) в Римі, Мальпенса в Мілані та Марко Поло у Венеції, але є багато інших міжнародних аеропортів, розташованих по всій країні:

- Болонья: аеропорт Гульєльмо Марконі;
- Неаполь: аеропорт Каподічіно;
- Піза: аеропорт імені Галілео;
- Турін: аеропорт Сандро Пертіні;
- Палермо: аеропорт Пунта-Райзі
- Катанія: аеропорт імені Вінченцо Белліні;
- Генуя: аеропорт імені Христофора Колумба.

Авіакомпанії «Аерофлот» та Alitalia щодня виконують прямі регулярні рейси до Риму, Мілану та Венеції. Компанія MeridianaFly – до Болоньї, влітку – також до Кальярі та Олбії. WindJet здійснює рейси в Мілан, Катанію

та Пізу. Влітку багато чартерів до Кальярі, Катанії, Неаполя, Палермо та Ріміні. До гірськолижних курортів можна дістатися чартерними рейсами через Бергамо, Брешіа, Верону та Турін.

Отже, Італія – одна з найбільш економічно благополучних країн Європи. І це можна побачити за якістю транспортного сполучення всередині країни, що є необхідним фактором для розвитку інфраструктури країни.

Друга складова успішного розвитку туризму в Італії – це готельна інфраструктура. Серед європейських країн одне з провідних місць за кількістю готелів з «зірками» налічує Італія. В країні працюють понад 32 тис. готелів, які мають згідно законодавству офіційну категорію. А сукупна кількість всіх засобів тимчасово розміщення в Італії налічує близько 69 тис. одиниць[6].

Для Італії характерна класична система п'яти «зірок». Вперше такий варіант класифікації готелів був запропонований у 1981 році, але тоді лише в деяких регіонах – в Лігурії, Сардинії, Кампанії та Аbruццо. В Італії тривалий час не існувало єдиної системи оцінки готельного сервісу, кожен регіон країни самостійно обирав критерії стандартів та здійснював контроль за їх дотриманням. Лише в 2008 році в Італії було прийнято єдиний базовий принцип класифікації готелів від однієї до п'яти «зірок», і всі 20 регіонів країни зобов'язали в законодавчому порядку контролювати дотримання загальнонаціональних правил. Готелі в Італії поділяються на 3 категорії.

перша категорія - «чотири зірки»

друга категорія – «три зірки»

третя категорія – «дві зірки»

Вони зображені на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Класифікація готелів в Італії (побудовано за даними [21])

Категорія «п'ять зірок» у країні майже відсутня через високе оподаткування.

Особливістю італійських готелів є невелика кількість номерів, в середньому 50-80, тому переважають готелі категорії «дві зірки». Однак зустрічаються в курортних центрах невеликі двозіркові готелі, які за рівнем обслуговування відповідають вищій категорії згідно міжнародних стандартів.

Водночас, кожна категорія має свою особливість.

Готель – «одна зірка». Для цієї категорії готелів притаманний мінімальний комфорт. Найчастіше, санвузол розташований на поверсі. Відсутня наявність бару, ресторану та інколи, вхід після 00:00 і до ранку може бути закритий.

Готель – «дві зірки». У більшості номерів двозіркової категорії наявний телевізор, однак за пульт від якого доведеться заплатити додатково, та цілодобовий доступ в інтернет. Відвідувачам пропонується тільки сніданок. Прибирання номерів здійснюється щодня.

Готель – «три зірки». В номерах цієї категорії обов'язкова наявність телевізору та телефону з можливістю міжнародного зв'язку. Не менше 16 годин на добу повинна бути доступна служба доставки багажу. Персонал тризіркового готелю повинен володіти як мінімум однією іноземною мовою; в Італії це англійська.

Готель – «чотири зірки». В номерах чотиризіркового готелю наявні більш широкі послуги для відвідувачів – цілодобовий доступ в інтернет (як правило, безкоштовний), супутникове телебачення, фен, кондиціонер і змінні халати. Окрім того, є стоянка для автомобілів, конференц-зали та персонал має володіти мінімум двома іноземними мовами. Прийом відвідувачів та обслуговування номерів здійснюється цілодобово [32].

Готель – «п'ять зірок». У п'ятизіркових готелях є майже все: і магазини, і хімчистка, і нічні клуби, і поштові відділення. Номери такого типу оснащені звукоізоляцією. У кожному номері наявні змінні халати, широкий вибір косметичних засобів, піжами та кімнатні тапочки.

В табл. 2.2 наведено декілька варіантів найбільш популярних готелів за рейтингом відомої системи інтернет-бронювання готелів – Booking.com.

Таблиця 2.2

Найпопулярніші готелі Італії[37]

Назва готелю	Фото
<p>H10 PalazzoCanova (Венеція)</p>	
<p>VillaCortinePalace (Сірміоне)</p>	
<p>SquareMilanoDuomo (Мілан)</p>	

<p>GarniLaRoccia (Андало)</p>	
-----------------------------------	--

Продовження таблиці 2.2

Назва готелю	Фото
<p>I Portici (Болонья)</p>	

Готель H10 PalazzoCapova розташований в Венеції, неподалік від таких відомих пам'яток, як палац Ка-д'Оро та міст Ріальто, має категорію «чотири зірки». Готель включає терасу, з якої можна побачити всю красу міста. Номери готелю мають гостинний куточок, телевізор із супутниковими каналами та окремою ванною кімнатою. З деяких номерів готелю H10 PalazzoCapova відкривається вид на міст Ріальто. Співробітники цілодобової стійки реєстрації говорять англійською та іспанською мовами. Зручність цього готелю, що він знаходиться на відстані 21 км до аеропорту Венеції імені Марко Поло, також неподалік від базиліки Сан-Марко [45].

Готель VillaCortinePalace знаходиться в історичному місці Сірміоне, неподалік від вілли Катулла та має статус «п'ять зірок». Готель оточений мальовничим садом з басейном, тенісним кортом і приватним пірсом. В саду готелю VillaCortine, площа якого становить 4 га, є фонтани і статуї. Влітку можна засмагати на пірсі готелю або купатись в озері. Він оформлений в

елегантному стилі з використанням мармурових елементів декору, з фресками на стінах. Зручність цього готелю також в том, що обслуговуючий персонал розмовляю рідною мовою відвідувача.

Готель SquareMilanoDuomo розташований в історичній будівлі, в 5 хвилинах від Міланського собору, оперного театру Ла Скала і торгового району Вітторіо Емануеле, він має категорію «чотири зірки». До послуг гостей ресторан, бар і безкоштовний Wi-Fi на всій території.

Номерам притаманний сучасний стиль, наявність кондиціонера та міні-бара. Ванна кімната має все необхідне для комфортного перебування. Поруч з готелем знаходиться станція метро Міссурі та парк Семпіоне.

Гостьовий будинок Alcione розташований високо над Тірренським морем, в центрі міста Позітано, в 60 км від міжнародного аеропорту Неаполя. Номери в ньому оформлені в середземноморському стилі та кожен з них має власну панорамну терасу.

Світлі та просторі номери Гостьового будинку AlcioneResidence вкриті плитковою підлогою, мають окрему ванну кімнату та укомплектовані приладдям для кави. У вартість проживання входить солодкий сніданок з домашніми тістечками, який подається на власну терасу в особистий номер відвідувача. Також, Alcione знаходиться в пішохідній зоні історичного центру міста Позітано та неподалік від пляжу.

Сімейний готель GarniLaRoccia розташований у місті Андало, лише за 350 метрів від гірськолижного курорту Паганелла. В ньому розташований оздоровчий центр та кожен номер має власний балкон з видом на гори або місто. Номери оформлені в альпійському стилі з паркетною підлогою та власною ванною кімнатою.

Сніданок «шведський стіл» складається із солодких та солоних продуктів, включаючи домашні тістечка та печиво, холодне м'ясо та сири, а також яйця. На території готелю також є бар.

Лижний автобус доставить туристів до найближчого гірськолижного курорту, а громадський автобус, що зупиняється за 130 метрів від готелю

Garni, курсує до Тренто. Відстань до залізничного вокзалу Меццокорона становить 20 км.

У готелі наявний оздоровчий центр з гідромасажною ванною, також є дві сауни та турецька лазня.

Готель Ideal – це дійсно прекрасне місце розташоване в Сірміоне, де можна насолодитися фантастичним видом на озеро Гарда. Цей елегантний готель розташований на пляжі в оточенні оливкових дерев.

Готель чудово підходить для любителів засмагати на пляжі та прогулянок в оливковому парку Марії Каллас. Всього в 200 метрах від готелю розташований розкішний термальний комплекс Терме Катулла. Номери обладнані балконом або терасою з чудовим панорамним видом.

У ресторані відвідувачам пропонуються традиційні страви італійської та інтернаціональної кухні з вибором макаронних виробів, м'ясних і рибних страв, з великою кількістю салатів та овочів – «шведський стіл». Готель має статус «чотири зірки».

Готель I Portici зручно розташований в історичному центрі Болоньї, всього в 5 хвилині від Центрального залізничного вокзалу. Всі номери оснащені кондиціонером. У кожному номері можна скористатися безкоштовним провідним доступом в інтернет [24].

Номери оформлені в класичному або сучасному стилі з яких відкривається чудовий вид на парк або вулицю ВіаІндіпенденца. У готелі I Portici Bologna працюють бар, бістро і ресторан. За бажанням гості можуть скористатися конференц-залом, стеля якого розписана фресками. Готель має категорію «чотири зірки».

Отже, багатозіркові готелі Італії пропонують велику кількість послуг своїм відвідувачам, однак при виборі готелю варто подивитись, яка система харчування включена у вартість номеру та якщо відвідувач пересувається країною на автомобілі, то необхідно звернути увагу про наявність стоянки у готелі та її вартість. Також, якщо відпочинок здебільшого спрямований на відвідування цікавих місць і пам'яток, то бажано розглядати готелі ближче до

центральної частини міста. Тому, необхідно прочитати відгуки про готелі, що допоможе зрозуміти якість запропонованих послуг та індивідуальні нюанси кожного.

Таким чином, транспортне сполучення та готельний сектор – невід'ємна частина для розвитку туризму. В Італії туристська інфраструктура розвинена на гідному рівні і є ще одним фактором, який приваблює туристів до цієї країни.

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ІТАЛІЇ

3.1. Аналіз розвитку туризму в Італії

З кожним роком попит на послуги туризму серед людей зростає, туристи стають більш активними, надаючи перевагу найпопулярнішим туристичним центрам. Проте індустрія туризму в Італії сильно постраждала від пандемії Covid-19.

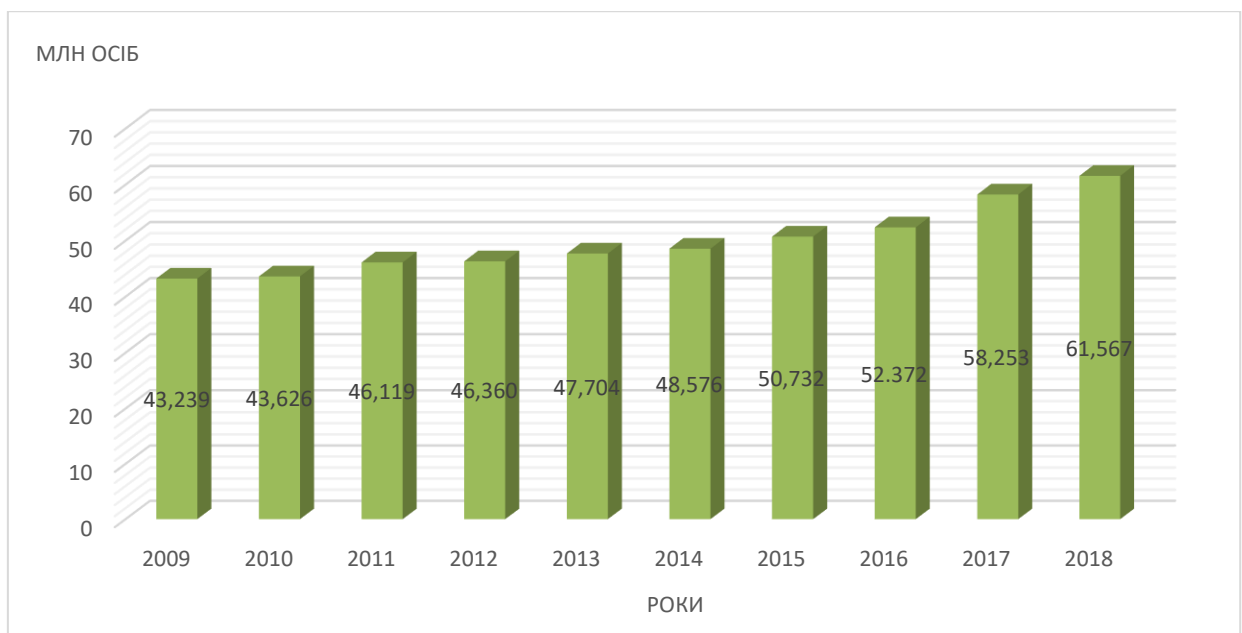

Рис. 3.1. Динаміка прибуттів іноземних туристів до Італії
(побудовано за даними [32])

За аналізом проведеним банком Італії з міжнародного туризму, у 2020 році данні витрат іноземних туристів в Італії впали на три п'ятих порівняно з 2019 роком. Зменшення витрат мандрівників було суттєвим скороченням профіциту платіжного балансу туристів (до 0,5 % ВВП з 1,0 % у 2019 р.) що припинило зростання, яке тривало з 2015 по 2019 рік.

Також витрати іноземних туристів в Італії з країн, що не входять до Європейського Союзу, зменшилися більш ніж в середньому, у зв'язку з суворішими обмеженнями на в'їзд і більшою географічною віддаленістю. Пандемія мала серйозні наслідки для подорожей з метою відпочинку порівняно з діловим туризмом.

Отже, протягом перших чотирьох місяців 2021 року міжнародні туристичні потоки в Італію та з країни тривало залишались на дуже низькому рівні, під впливом епідеміологічних умов та обмежень пересування. Припинення вільного подорожування по країні створило великі фінансові втрати. Внесок туризму у ВВП Італії у 2020 скоротився до 116 мільярдів євро.

Проте на початку квітня кількість туристів почала зростати в приморських регіонах відпочину особливо в Лігурії та Тоскані.

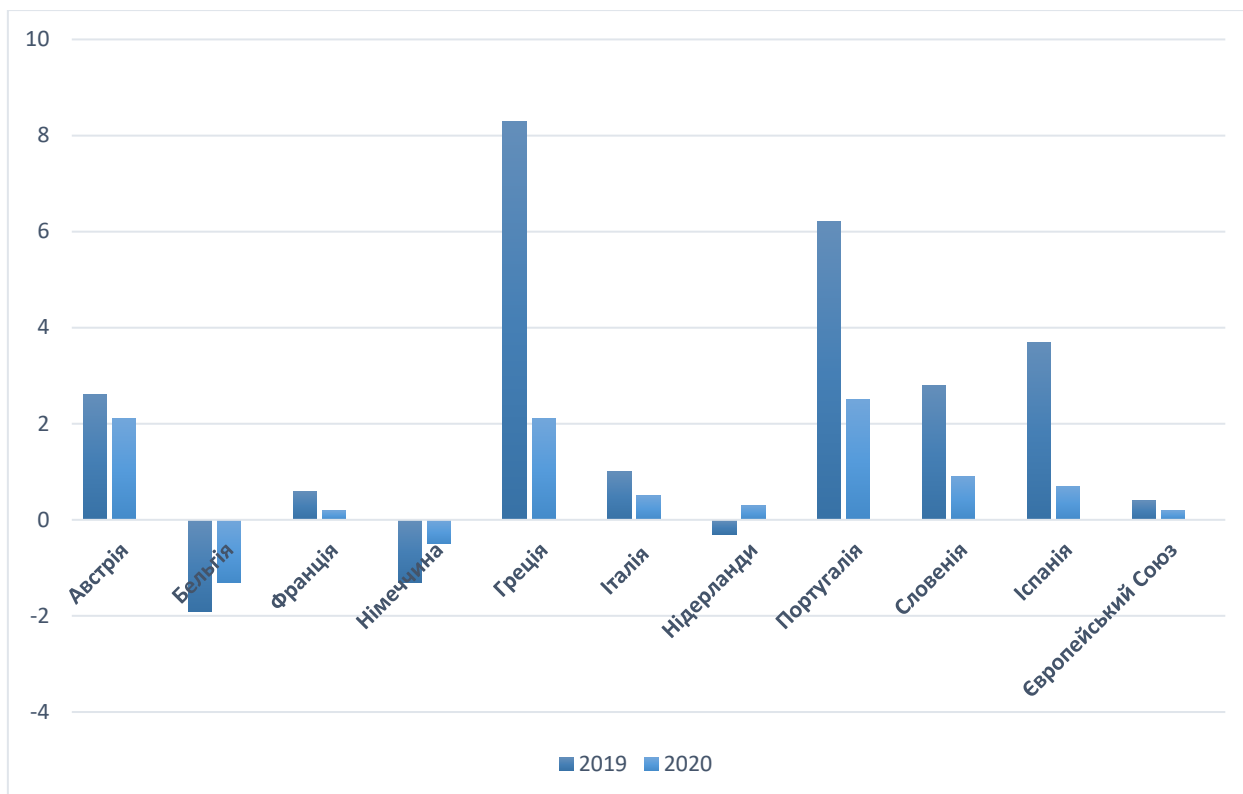

Рис. 3.2. Профіцит туристичного балансу країн ЄС у 2019 та 2020 році(побудовано за даними [32])

За аналізом вказаної діаграми (рис. 3.2) можна побачити, що профіцит туристичного балансу Італії по відношенню до ВВП, хоча і зменшився вдвічі до 0,5%, залишається вищим за середньоєвропейський. Серед країн Європейського Союзу туристичний баланс погіршився для країн, яким характерний дуже великий профіцит (Греція, Португалія, Іспанія) та покращився для країн із дефіцитом (Бельгія, Нідерланди, Німеччина).

Також майже чверть скорочення світових витрат на міжнародний туризм у 2020 році припадає на мандрівників з Китаю та Сполучених Штатів; проте наприкінці року на другому місці постали туристи з Німеччини в рейтингу витрат на поїздки закордон, де все ще домінує Китай.

За даними таблиці 3.1 можна побачити, що у 2020 році кількість та витрати іноземних туристів, які обрали місцем відпочинку Італію, становили менше третини від 2019 року. Зменшення кількості туристів було більш інтенсивним в містах мистецтва та культури (Венеція, Рим, Флоренція,

Неаполь) і які передбачають відвідування закритих місць (музеїв, церков) та користування громадським транспортом. Проте на морських курортах ситуація була трохи краще, територія більш сумісна для соціальної дистанції та у літній сезон майже збігся з тимчасовим покращенням рівня зараження між першою та другою хвилею пандемії в Італії.

Таблиця 3.1

Мета подорожі туристів по Італії [32]

Види туризму	Витрати					Кількість туристів				
	2018	2019	2020	2020		2018	2019	2020	2020	
	млн євро			Співвідн,%	Зміни,%	млн осіб			Співвідн,%	Зміни,%
Культурно-пізнавальний	15,787	16,06	2,607	29,3	-83,8	19,4	19,7	3,7	30,2	-81,5
Пляжний	6,552	6,882	3,671	41,3	-46,2	9,8	10,2	4,5	36,9	-56,1
Інше	5,16	5,609	2,609	29,4	-53,5	11	11,6	4	32,9	-65,5
Всього	27,499	28,49	8,887	100	-68,8	40,2	41,5	12,1	100	-70,8

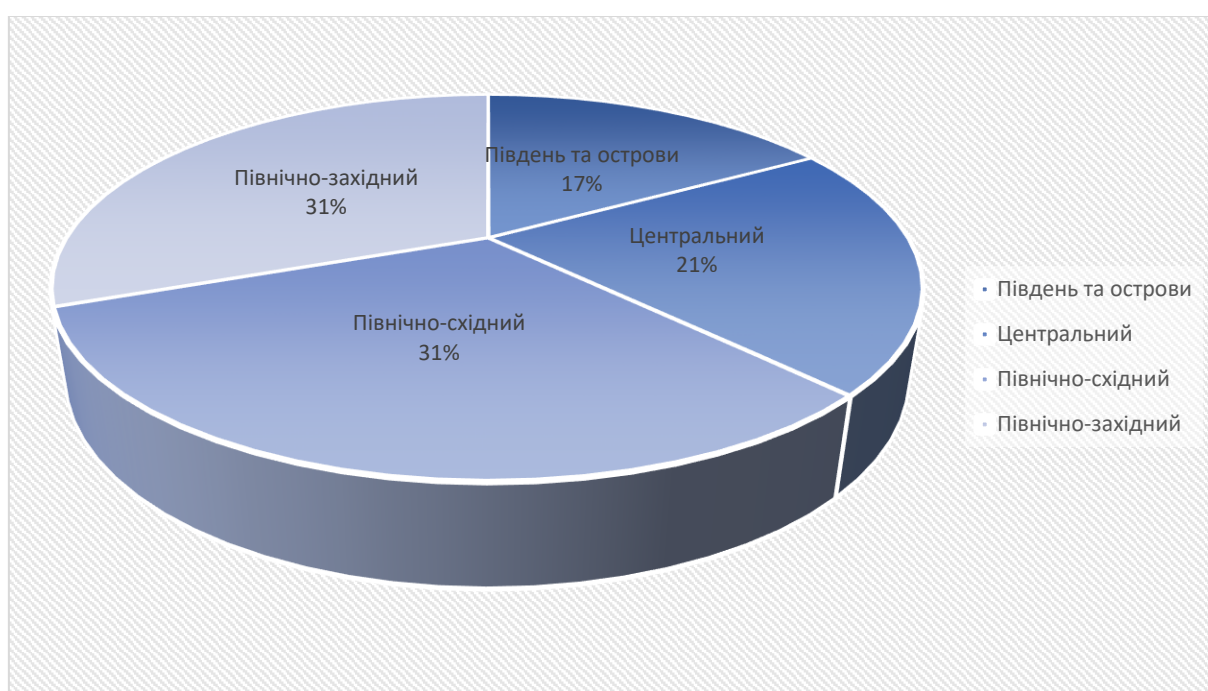

Рис. 3.3. Витрати іноземних туристів в Італії у 2020 році за макрорегіонами

(побудовано за даними [32])

На діаграмі можна побачити, що пандемія серед італійських макрорегіонів нерівномірно вплинула на витрати та приплив туристів; найбільше постраждав Центральний регіон, де більш розвинений історико-культурний туризм. У Північному макрорегіоні витрати більші тому, що близьке розташування до основних районів походження європейських туристів та велика кількість ділових подорожей. Частка Півдня та островів дещо зросла – до 17%.

Отже, туризм є однією з провідних галузей розвитку економіки в Італії. Популярні туристичні маршрути країни призводять до щорічного збільшення відвідування Італії туристами з різних куточків світу. Проте індустрія туризму в Італії сильно постраждала від пандемії Covid-19, особливо протягом перших місяців 2021 року, через епідеміологічні умови та обмежень пересування. Однак з кінця квітня кількість іноземних туристів почала збільшуватись, зокрема з країн Європейського Союзу.

3.2. Відновлення туризму в Італії у період постпандемії

Пандемія Covid-19 є причиною безпрецедентної надзвичайної ситуації в галузі охорони здоров'я, соціальної та економічної ситуації, що має серйозні наслідки для перспектив зростання багатьох країн і багатьох секторів. Одним із найбільш постраждалих секторів є туризм, який є галуззю, тісно пов'язаною з процесами глобалізації. Пандемія показала вразливість туристичних систем на глобальному, національному та місцевому рівні, створивши сценарій, що характеризувався сильною невизначеністю, несприятливими перспективами та широко поширеною нестабільністю. Після років, протягом яких відбулося значне розширення туристичного сектору, що також підтверджено на початку 2020 року, обмеження свободи пересування людей та призупинення багатьох видів економічної діяльності сильно вплинули на умови роботи та економіку туристичних компаній.

Світовий сценарій кардинально змінився, що має значний вплив, особливо в тих країнах, які, як Італія, завжди мали сильну туристичну індустрію. Криза охопила весь італійський туристичний ланцюг, завдавши дуже помітних збитків діяльності туристичних агентств, туроператорів, готелів, ресторанів та авіатранспорту.

Пандемія коронавірусу спровокувала в Італії фінансові втрати у розмірі 120,6 млрд євро та зниження вкладу у валовий внутрішній продукт (ВВП) Італії на 51% за 2021 рік, оскільки майже всі країни тимчасово призупинили міжнародні поїздки, щоб зупинити подальше поширення коронавірусу[29].

Внесок подорожей та туризму у ВВП Італії у 2019 році склав 236 мільярдів євро або 13,1%. У 2020 році ці цифри впали до 116 мільярдів євро, або сім відсотків через ситуацію з пандемією.

Крім того, загалом 337 000 людей, що працюють у секторі подорожей та туризму в Італії, залишилися без роботи, зіткнувшись із численними труднощами[30].

Проте, у 2021 році баланс приморських напрямків почав зростати, середня заповнюваність номерів становила 70%, особливо спостерігалось в Лігурії та Тоскані (заповнюваність номерів понад 80%). Та значний результат відбувся у період холодного сезону, більшість туристів відвідували гірськолижні курорти.

Відносно велика відвідуваність спостерігалась у внутрішніх районів Італії, на які звернувся великий постковідний попит із заповненістю понад 60%. Перші дуже несміливі ознаки відновлення культурно-пізнавальних міст: заповнюваність Риму становить 40%, Флоренції – 50%, а Венеції – 55%. Краще значення, ніж у минулому, але все ще надто далеко від докризового періоду (Рим, влітку 2019 року було зареєстровано 75% заповнюваності, Флоренція – 80% та Венеція – 85%). У Мілані та Венеції кількість бронювань збільшилась на 15% порівняно з іншими містами, завдяки тижню моди та міжнародної виставки у Венеції[30].

Також важливо враховувати те, що після пандемії змінилися бажання та потреби споживачів, що призвело до появи деяких тенденцій у світовому туризмі.

Після пандемії для туристів гігієна на першому місці. У цей період Італія створює більш підвищені стандарти гігієни, інформацію про санітарні норми та чітко виділені протоколи прибирання в готельній та ресторанній індустрії, задля запобігання підвищення ризиків захворювання для туристів. Заходи безпеки включають в себе надання гелю для рук, підвищення чистоти приміщення, особливо в місцях загального користування, дотримання правил щодо використання захисного спорядження та дотримання правил соціальної дистанції.

Ще одним важливим аспектом, який зробила Італія, це зменшила спілкування туристів з персоналом. Головні дійові особи сектору гостинності зробили онлайн-реєстрацію, можливість розрахуватись безконтактно та QR-коди для збільшення соціальної дистанції. Більшість сайтів пропонує

туристам зробити мобільну реєстрацію, що прискорює процес і найважливіше, надає клієнтам можливість скористатись перевагами самообслуговування. Та в майбутньому можливе запровадження голосового управління: розумні колонки відповідають на запитання гостей, автоматично вмикають світло та різні пристрої у номерах.

Що стосується ресторанної індустрії задля підвищення безпеки та якості обслуговування туристів, Італія зробила більше літніх майданчиків. Більшість туристів віддають перевагу відкритим просторам, і через це збільшився попит на перебування на свіжому повітрі, де легше досягти соціальної дистанції.

На додаток до місць загального користування та перебування на відкритих майданчиках, основною тенденцією під час пандемії був внутрішній туризм. У 2020 та 2021 році більшість італійців вирішили подорожувати по Італії, щоб провести відпочинок з причин, пов'язаних з обмеженнями на в'їзд в інші країни, і, насамперед, з міркувань безпеки. Більшість італійців віддають перевагу місцям, до яких можна дістатись на машині і відносно неподалік будинку.

Спосіб бронювання та проживання, безумовно, змінився в Італії після періоду невизначеності, спричиненого пандемією. Тим не менш, ця зміна представляє для основних учасників сектора можливість знайти та впровадити нові методи обслуговування туристів, але насамперед чудову можливість визначити майбутнє індустрії туризму[42].

Зараз в Італії зелений сертифікат COVID-19 або зелена перепустка – це інструмент, який дозволяє людям подорожувати, користуватися громадським транспортом та отримувати доступ до робочих місць, шкіл, університетів, медичних закладів, підприємств громадського харчування та готелів. Це також дозволяє користуватися деякими послугами та брати участь у численних культурних, розважальних та спортивних заходах.

Отже, сектор туризму та гостинності опинився серед найбільш постраждалих від пандемії, наслідки якої поширилися і на інші сектори. У

2020 року в Італії кількість відвідувачів скоротилася на 60% порівняно з 2019 роком.

На сьогоднішній день можна сформулювати різні гіпотези про те, коли відбудеться фактичне відновлення туристичного сектора в Італії та у всій Європі. Відновлення свідчить про повернення до значень, порівнянних з 2019 роком, але цілком імовірно, що для внутрішнього ринку розворот відбудеться не раніше 2023 року, тоді як для міжнародного ринку йдеться про 2024 рік.

В той час, як бажання подорожувати залишилося незмінним, змінилися побажання та вимоги туристів. Переваги щодо місць відпочинку змінилися: пошук так званих другорядних напрямів став більш активним на шкоду більш традиційним напрямам, таким як великі культурно-пізнавальні місця, такі як Рим, Венеція та Флоренція. Крім того, вид транспорту, якому віддають перевагу туристи, також відрізняється зі збільшенням запитів на оренду автомобілів на шкоду традиційним лоукост-перельотам. Так само тип розміщення, якого хочуть туристи, також відрізняється: зростає інтерес до будинків відпочинку, а не до готелів.

На даний момент одним із пріоритетів туристів, як італійських, так і іноземних, залишається фактор безпеки. Турбота про власне здоров'я залишається актуальною для 47% італійців та 57% іноземців, а коли йдеться про здоров'я членів сім'ї, цифри збільшуються: 61% для італійців та 64% для іноземців. Тому все ще є багато туристів, які не почуваються в безпеці, зупиняючись у готелі або літаку: серед італійців лише 43% кажуть, що почуваються в безпеці в готелі, а 32% вважають, що літати це безпечно.

3.3. Розробка туру «Дивовижна краса Італії» (українською та англійською мовами)

Україномовна програма туру. Щороку тисячі туристів обирають Італію, як місце проведення відпустки або медового місяця, романтичної подорожі, оздоровчого чи сімейного відпочинку. Це країна вишуканих страв та вин,

високої моди та розкішного відпочинку на морі. Деякі туристи приїжджають щоб випробувати Італію на смак, інші – за теплим сонцем і морем, треті – за красою природи, горами та озерами, четверті прагнуть поринути у найбільше минуле цієї незвичайної країни, п'яті – за середземноморським оздоровленням.

Розроблений тур розрахований на любителів культурної спадщини та стародавньої архітектури та має назву «Дивовижна краса Італії». В основній програмі туру туристам пропонуються оглядові екскурсії такими містами Італії:

- Мілан – добре відомий на весь світ, як європейська столиця моди. Але окрім модної індустрії місто славиться і своїми культурними та архітектурними пам'ятками (додаток Б.1).
- Парма – відносно невелике місто, проте, може похвалитися монументальною архітектурою, багатою художньою та історичною спадщиною(додаток Б.2).
- Чінкве-Терре – національний парк на території Італії. Дуже відомий завдяки чудовій природі та автентичній архітектурі(додаток Б.3).
- Генуя – найбільший північний порт Італії та центр курортного життя Лігурійського узбережжя (додаток Б.4).
- Лаго-Маджоре – одне із чотирьох великих італійських озер. Озеро розташоване на межі Італії та Швейцарії, на висоті 193 м. над рівнем моря (додаток Б.5).

Таблиця 3.2

Загальна інформація про тур «Дивовижна краса Італії»

Тривалість туру	8 днів/7 ночей
Вартість	1254€ (42 518UAH)

У вартість туру входить	<ul style="list-style-type: none"> • страхування; • трансфер по всьому маршруту; • розміщення в готелях 4*; • екскурсії з ліцензованими гідами; • україномовний помічник;
-------------------------	--

Продовження таблиці 3.2

У вартість туру входить	<ul style="list-style-type: none"> • оглядова екскурсія у Мілані; • оглядова екскурсія у Пармі; • відвідування Генуї та озера Маджоре; • VIP-вхід у ботанічний сад на острові Ізола-Мадре • харчування – сніданки та дві вечері.
У вартість туру не входить	<ul style="list-style-type: none"> • авіапереліт.

Також у таблиці 3.3, надано приблизно розраховану вартість туру на момент його розробки.

Таблиця 3.3

Калькуляція вартості туру

Показники	На всю групу, грн	На одного туриста, грн	Примітка
Проживання	263220	26322	
Транспорте обслуговування	22000	2200	
Екскурсії	44820	4482	
Страхування	4200	420	
Послуги гіда-перекладача	9000	900	
Інші витрати	3000	300	

Собівартість	346240	34624	Сума всіх попередніх витрат
Прибуток	34624	3462,4	10% від собівартості
Податок на прибуток	6232,32	623,23	18% від прибутку
ПДВ	38086	3808,64	10%
Ціна туроператора	425182	42518,27	

Інформаційний лист про тур «Дивовижна краса Італії»

День 1 (Мілан). Виліт о 11:00 з аеропорту Бориспіль, прибуття о 13:30 (за місцевим часом) до аеропорту Мальпенса (Мілан). Зустріч з україномовним представником. Трансфер та розміщення у готелі MilanoVerticale в районі вокзала Порта Гарібальді. О 17:00 вечірня прогулянка та екскурсія по таким місцям: Міланський кафедральний собор, церква Сант-Амброджо, замок Сфорца та оперний театр Ла Скала (додаток В.1). Повернення о 20:00 та вечеря у готелі (входить у вартість туру).

День 2 (Мілан). Сніданок у готелі MilanoVerticale (входить у вартість туру). О 12:00 збір групи та відвідування двох музеїв:

1. Музей науки і техніки Леонардо да Вінчі. Він входить в список найбільших європейських музеїв та займає 40 тисяч кв. метрів.
2. Музей Ла Скала. Музей театру Ла Скала був заснований в 1913 році в результаті придбання на паризькому аукціоні престижної колекції, що належить антикварові Джуліо Самбоне (додаток В.1).

Після екскурсії вільний час у місті, або, для бажаючих повернення в готель MilanoVerticale.

День 3 (Парма). Сніданок у готелі MilanoVerticale (входить у вартість туру). Виїзд з Мілана о 10:00, прибуття до Парми о 13:00. Переїзд здійснюється із зупинкою та відвідуванням фабрики прошутто (шинки) поблизу П'яченца (1 год.). Детальний маршрут зображено на рис 3.4.

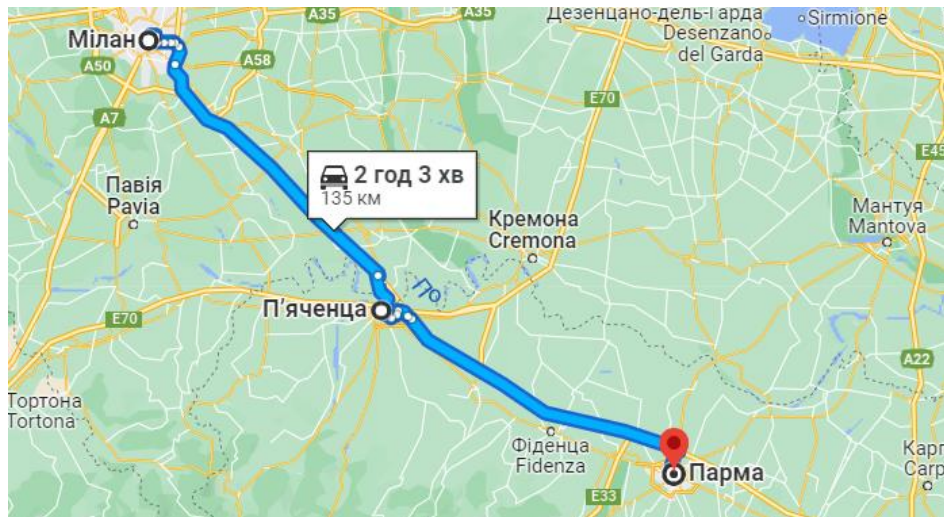

Рис. 3.4. Маршрут з Мілана до Парми (складено автором)

Тривалість маршруту: 2 год. (без урахування часу на зупинки та екскурсії). Протяжність – 135 км.

Прибуття до Парми та розміщення в одному з найкращих готелі міста: SinaMariaLuigia. З 14:30 до 16:00 оглядова екскурсія містом з україномовним гідом. Після оглядової екскурсії туристам пропонують відвідати сімейну фабрику з виробництва сиру ПарміджаноРеджано, там група зможе навчитись стародавньому ремеслу виробництва сиру. Повернення у готель о 19:00 та вечеря (входить у вартість туру).

День 4 (Парма, Ла-Спеція). Сніданок у готелі MilanoVerticale (входить у вартість туру). З 12:00 до 15:00 екскурсія по місту Парма, а саме: Палаццо деллаПілотта(Вельми незвичайна будова, де розташована Національна галерея, Національний археологічний музей і дуже старий Театр Фарнезе), театр Реджо, базиліку Санта Марія деллаСтекката (Базиліка стала шедевральним втіленням стилістики епохи Відродження) та собор Дуомо(додаток В.1). О 17:00 переїзд до портового міста Ла-Спеція. Детальний маршрут зображено на рис 3.5.

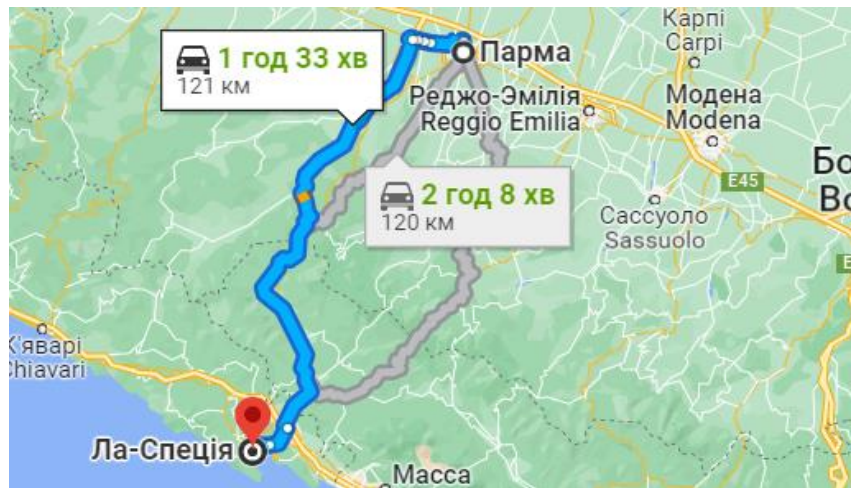

Рис. 3.5. Маршрут з Парми до Ла-Спеція (складено автором)

Тривалість маршруту: 1 год. 33 хв. (без урахування часу на зупинки).
Протяжність – 121 км.

Прибуття о 19:00, розміщення у готелі HotelFirenzeContinentalе та вільний час.

День 5 (Ла-Спеція, Ченкве-Терре). Сніданок у готелі HotelFirenzeContinentalе(входить у вартість туру). О 10:00 на туристів очікує водна екскурсія на паромі до Чінкве-Терре. Група проведе чудовий день на борту судна, досліджуючи краєвиди Чінкве-Терре, Портовенері, острови Пальмарія та затоки Спеції. Туристи зможуть:

- Відвідати протоку між Портовенере та островом Пальмарія;
- Побачити красу Чінкве-Терре з моря;
- Провести час у Монтеросо та прогулятись по селу.

Повернення о 18:00 у готелі HotelFirenzeContinentalе в районі Ла-Спеція та вільний час.

День 6 (Генуя, ЛагоМаджоре). Сніданок у готеліHotelFirenzeContinentalе. О 12:00 група відправляється до ЛагоМаджоре – одне із чотирьох великих італійських озер, яке межує зі Швейцарією.Переїзд здійснюється з зупинкою та оглядовою екскурсією в приморському місті Генуя (2 год.).Детальний маршрут зі всіма об'єктами зображено на рисунку 3.2.

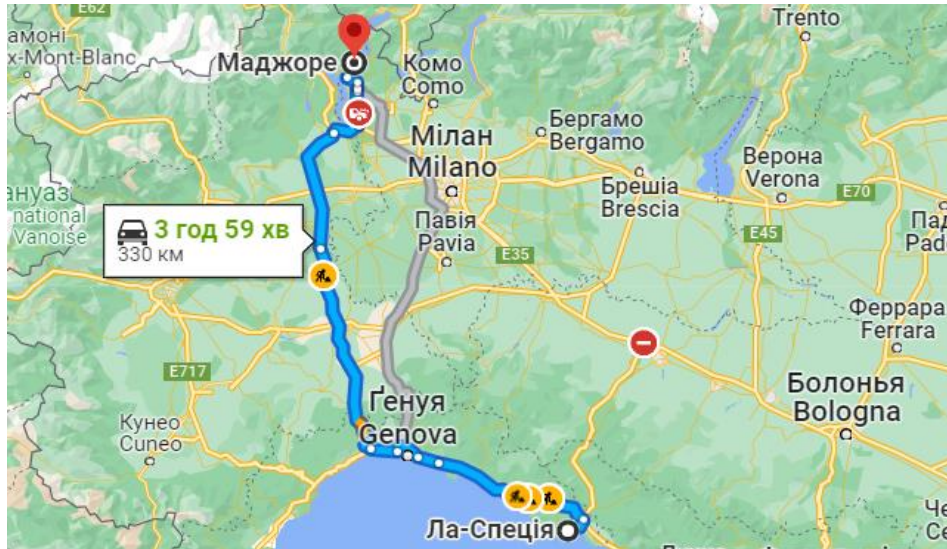

Рис. 3.6. Маршрут з Ла-Спеція до ЛагоМаджоре (складено автором)

Тривалість маршруту: 4 год. (без урахування часу на зупинки та екскурсії). Протяжність – 330 км.

Прибуття до ЛагоМаджоре о 18:00 та розміщення в готелі HotelCannero.

День 7 (ЛагоМаджоре). Сніданок у готеліHotelCannero(входить у вартість туру). Вільний день або для бажаючих о 12:00 відвідати пішохідну екскурсію по ЛагоМаджоре. Туристи зможуть побачити: Архіпелаг Борромео (Він складається з 3 островів: Ізола-Белла, Ізола-деї-Пескаторі та Ізола-Мадре), ботанічний сад Альпінія, Вілла Дукале та острів Мадре (додаток В.1). Повернення у готель HotelCannero о 18:00.

День 8. Сніданок у готеліHotelCannero(входить у вартість туру). Виліт о 13:00 з аеропорту Мальпенса (Мілан), прибуття о 15:30 (за місцевим часом) в аеропорт Бориспіль.

Отже, вже багато років Італія приваблює мільйони туристів з усього світу величезною кількістю культурних та історичних пам'яток.

Музеї, собори, палаци, унікальні пейзажі, скарбниці та галереї – все це можна побачити в турі «Дивовижна краса Італії». Туристи зможуть відвідати один з найпопулярніших курортів Італії – Чінкве-Терре, який відомий довгими золотими пляжами та безліччю розваг[24]. Також програма туру

«Дивовижна краса Італії» включає екскурсії по Мілану, Парма, Ла-Спеція та ЛагоМаджоре.

Англомовна версія програмуру. Every year, thousands of tourists choose Italy as a place for a vacation or honeymoon, romantic trip, health or family vacation. It is a country of exquisite dishes and wines, high fashion and luxurious vacation at sea. Some tourists come to taste Italy, others – for the warm sun and sea, others – for the beauty of nature, mountains and lakes, others seek to plunge into the greatest past of this unusual country, fifth – for the Mediterranean recovery.

The developed tour is designed for lovers of cultural heritage and ancient architecture and is called «The amazing beauty of Italy». In the main program of the tour tourists are offered sightseeing tours of the following cities in Italy:

- Milan is well known around the world as the European capital of fashion. But in addition to the fashion industry, the city is also famous for its cultural and architectural monuments (appendix B.1).
- Parma is a relatively small town, however, boasts monumental architecture, rich artistic and historical heritage (appendix B.2).
- Cinque Terre is a national park in Italy. Very famous for its beautiful nature and authentic architecture (appendix B.3).
- Genoa – the largest northern port in Italy and the center of resort life on the Ligurian coast (appendix B.4).
- Lago Maggiore is one of the four great Italian lakes. The lake is located on the border of Italy and Switzerland, at an altitude of 193 m above sea level (appendix B.5).

Table 3.4

General information about the tour «The amazing beauty of Italy»

Tour duration	8 days / 7 nights
Cost	1 540 € (46 584 UAH)
	<ul style="list-style-type: none"> • insurance;

The tour price includes	<ul style="list-style-type: none"> • transfer along the entire route; • accommodation in 4 * hotels; • excursions with licensed guides; • sightseeing tour in Milan; • sightseeing tour in Parma; • visiting Genoa and Lake Maggiore; • VIP entrance to the botanical garden on the island of Isola Madre; • food – breakfast and two dinners.
The tour price is not included	<ul style="list-style-type: none"> • flight.

Also in Table 3.3, the estimated cost of the tour at the time of its development is given.

Table 3.5

Tour cost calculation

Indexes	For the whole group, UAH	For one tourist, UAH	Note
Residence	263220	26322	
Transport service	22000	2200	
Excursions	44820	4482	
Insurance	4200	420	
Guide-translator services	9000	900	
Other expenses	3000	300	
Cost	346240	34624	The amount of costs
Profit	34624	3462,4	10% of the cost
Income tax	6232,32	623,23	18% of profits
VAT	38086	3808,64	10%

The price of the tour operator	425182	42518,27	
--------------------------------	--------	----------	--

Information letter about the tour «The Amazing Beauty of Italy»

Day 1 (Milan). Departure at 11:00 from Boryspil airport, arrival at 13:30 (local time) to Malpensa airport (Milan). Meeting with a Ukrainian-speaking representative. Transfer and accommodation at the Milano Verticale Hotel near Porta Garibaldi Station. At 17:00 evening walk and tour of the following: Milan Cathedral, Church of Sant Ambrogio, Sforza Castle and La Scala Opera House. Return at 20:00 and dinner at the hotel (included in the tour price).

Day 2 (Milan). Breakfast at Hotel Milano Verticale (included in the tour price). At 12:00 gathering of the group and visiting two museums:

1. Leonardo da Vinci Museum of Science and Technology. It is included in the list of the largest European museums and occupies 40 thousand square meters. meters.
2. La Scala Museum. The La Scala Theater Museum was founded in 1913 as a result of the acquisition at a Paris auction of a prestigious collection belonging to the antiquarian Giulio Sambone.

After the tour, free time in the city, or for those wishing to return to the Milano

Verticale.

Day 3 (Parma). Breakfast at Hotel Milano Verticale (included in the tour price). Departure from Milan at 10:00, arrival in Parma at 13:00. The transfer takes place with a stop and a visit to a prosciutto factory (ham) near Piacenza (1 hour). The detailed route is shown in Figure 3.7.

Figure 3.7. The route from Milan to Parma (by the author)

Route duration: 2 hours (excluding time for stops and excursions). Length – 135 km.

Arrival in Parma and accommodation in one of the best hotels in Sina Maria Luigia. From 14:30 to 16:00 sightseeing tour of the city with a Ukrainian-speaking guide. After the sightseeing tour, tourists are invited to visit the family cheese factory Parmigiano Reggiano, where the group will be able to learn the ancient craft of cheese production. Return to the hotel at 19:00 and dinner (included in the tour price).

Day 4 (Parma, La Spezia). Breakfast at Hotel Milano Verticale (included in the tour price). From 12:00 to 15:00 tour of the city of Parma, namely: Palazzo della Pilotta (Very unusual building, which houses the National Gallery, National Archaeological Museum and the very old Teatro Farnese), Teggio Reggino, Basilica of Santa Maria della Steccate a masterpiece of Renaissance style) and the Duomo. At 17:00 transfer to the port city of La Spezia. The detailed route is shown in Figure 3.8.

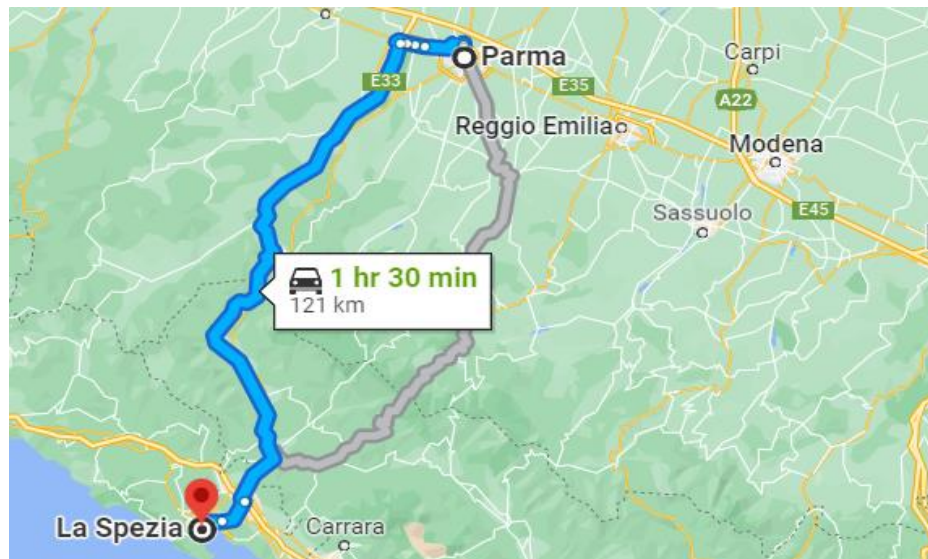

Figure 3.8. The route from Parma to La Spezia (by the author)

Duration of the route: 1 hour 33 min. (excluding stop time). Length – 121 km.

Arrival at 19:00, check-in at Hotel Firenze e Continentale and free time.

Day 5 (La Spezia, Cinque Terre). Breakfast at Hotel Firenze e Continentale (included in the tour price). At 10:00 tourists will have a water ferry tour to the Cinque Terre. The group will spend a wonderful day aboard the ship, exploring the landscapes of Cinque Terre, Portovenere, the islands of Palmaria and the Gulf of Spice. Tourists will be able to:

- Visit the Strait between Portovenere and the island of Palmaria;
- See the beauty of the Cinque Terre from the sea;
- Spend time in Monterosso and walk around the village.

Return at 18:00 at the Hotel Firenze e Continentale in La Spezia and leisure.

Day 6 (Genoa, Lake Maggiore). Breakfast at Hotel Firenze e Continentale. At 12:00 the group leaves for Lago Maggiore – one of the four major Italian lakes bordering Switzerland. The transfer is made with a stop and sightseeing tour in the seaside town of Genoa (2 hours). A detailed route with all objects is shown in Figure 3.9.

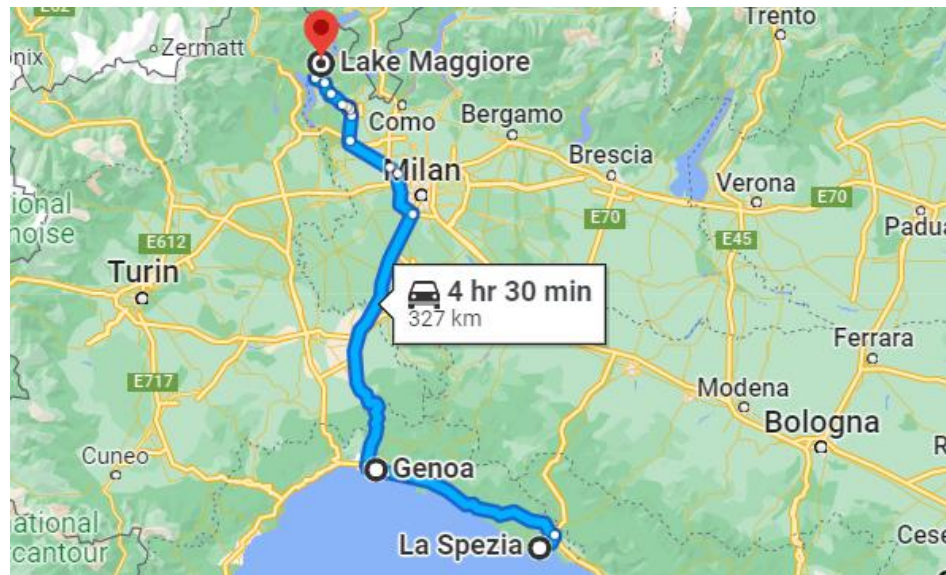

Figure 3.9. The route from La Spezia to Lago Maggiore (by the author)

Route duration: 4 hours 30 min. (excluding time for stops and excursions).
Length – 327 km.

Arrival in Lago Maggiore at 18:00 and check-in at Hotel Cannero.

Day 7 (Lago Maggiore). Breakfast at Hotel Cannero (included in the tour price). Free day or for those wishing at 12:00 to visit the walking tour of Lake Maggiore. Tourists will be able to see: Borromeo Archipelago (It consists of 3 islands: Isola Bella, Isola dei Pescatori and Isola Madre), the Botanical Garden Alpinia, Villa Ducale and the island of Madre. Return to Hotel Cannero at 18:00.

Day 8. Breakfast at Hotel Cannero (included in the tour price). Departure at 13:00 from Malpensa Airport (Milan), arrival at 15:30 (local time) at Boryspil Airport.

Museums, cathedrals, palaces, unique landscapes, treasures and galleries – all this can be seen in the tour «The Amazing Beauty of Italy». Tourists will be able to visit one of the most popular resorts in Italy – Cinque Terre, which is famous for its long golden beaches and many entertainments [24]. Also the program of the tour «Amazing Beauty of Italy» includes tours of Milan, Parma, La Spezia and Lago Maggiore.

ВИСНОВКИ

За результатами роботи було розкрито основні тенденції та перспективи розвитку туризму в Італії. Визначено сутність туризму як тимчасового виїзду особи з місця постійного проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає.

Характеризуючи Італію як туристичну країну, необхідно зазначити, що Італія має значну історико-культурну спадщину. Видатні пам'ятки країни, що несуть в собі значимість багатовікової історії, елементи дохристиянських часів та часів правління великих імператорів, приваблюють туристів з усього світу на сьогоднішній день. Також Італія може похвалитися численними природними та культурними об'єктами, які включені до списку Світової спадщини ЮНЕСКО. Країна очолює рейтинг країн з найбільшою кількістю об'єктів ЮНЕСКО – 58 об'єктів.

Надано характеристику бальнеологічним ресурсам та курортам Італії, які є не менш привабливими для туристичного бізнесу. Країна займає одне з провідних місць в Європі за кількістю термальних джерел. Вони славетні своїми холодними і гарячими мінеральними джерелами та грязелікуванням. Найвідоміші лікувально-оздоровчі курорти Італії: Абано-Терме, Сан-Кашано-дей-Баньї, Іскія, Річчоне. Різноманіття курортів дозволяє задовольнити потреби найвибагливіших туристів, вони чудово підходять, як для відпочинку так і для відновлення стану здоров'я.

Туризм в Італії почав розвиватись досить давно, до 2020 року, туристична інфраструктура знаходилась на високому європейському рівні. Транспортна інфраструктура країни дозволяє швидко та якісно подорожувати країною, а різноманітність готелів надає можливість підібрати житло за різними критеріями.

Проаналізовано міжнародні подорожі туристів до Італії. Встановлено, що у 2020 році витрати іноземних туристів впали на 3,5% порівняно з 2019

роком, це припинило зростання, яке тривало з 2015 по 2019 рік. Також витрати іноземних туристів в Італії з країн, що не входять до Європейського Союзу, зменшилися більш ніж в середньому, у зв'язку з суворішими обмеженнями на в'їзд і більшою географічною віддаленістю.

На сьогоднішній день можна сформулювати різні гіпотези про те, коли відбудеться фактичне відновлення туристичного сектора в Італії та у всій Європі. Відновлення свідчить про повернення до значень, порівнянних з 2019 роком, але цілком імовірно, що для внутрішнього ринку розворот відбудеться не раніше 2023 року, тоді як для міжнародного ринку йдеться про 2024 рік.

З 2021 року в Італії зелений сертифікат COVID-19 або зелена перепустка – це інструмент, який дозволяє туристам подорожувати, користуватися громадським транспортом, відвідувати медичні заклади, підприємства громадського харчування та готелі. Це також дозволяє користуватися деякими послугами та брати участь у численних культурних, розважальних та спортивних заходах.

В кваліфікаційній роботі був розроблений тур «Дивовижна краса Італії» на українській та англійській мовах. Основною метою туру є поєднання пляжно-купального та культурно-пізнавального туризму, що варто розглядати як один з перспективних напрямів розвитку туризму в Італії.

РЕЗЮМЕ

Хмаріна Анастасія Олександрівна

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ІТАЛІЇ

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню туризму в Італії. Мета роботи – охарактеризувати основні тенденції та визначити перспективи розвитку туризму в Італії. Завдання роботи: розкрити теоретико-методичні основи дослідження туризму; охарактеризувати туристичні ресурси та інфраструктуру Італії як передумову розвитку туризму, проаналізувати сучасний стан туризму в Італії та визначити перспективи його відновлення та розвитку у період постпандемії, розробити тур «Дивовижна краса Італії»(українською та англійською мовами).

Об'єктом дослідження є туризм в Італії, а предметом – передумови, особливості, проблеми та перспективи розвитку туризму в Італії. У ході виконання кваліфікаційної роботи було використано діалектичний метод, метод аналізу та синтезу, історичний метод, метод обробки статистичних даних та порівняльний метод.

В кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні та методичні основи дослідження туризму в Італії, розглянуто загальну характеристику, природні умови та ресурси Італії, здійснено аналіз розвитку туризму в країні, обґрунтовано перспективи відновлення туристичної індустрії в Італії у період постпандемії, розроблено тур «Дивовижна краса Італії» на українській та англійській мові.

Ключові слова: Італія, туризм, туристсько-рекреаційні ресурси, Світова спадщина ЮНЕСКО, аналіз, відновлення туризму, пандемія, тур.

RESUME

Khmarina Anastasiia Alexandrovna

TRENDS AND PROSPECTS OF TOURISM DEVELOPMENT IN ITALY

Qualification work is devoted to the study of tourism in Italy. The purpose of the work is to characterize the main trends and determine the prospects for tourism development in Italy. Objectives: to reveal the theoretical and methodological foundations of tourism research; to characterize the tourist resources and infrastructure of Italy as prerequisites for the development of tourism; to analyze the current state of tourism in Italy and determine the prospects for its recovery and development in the post-pandemic period; to develop a tour "The Amazing Beauty of Italy" (in Ukrainian and English).

The object of research is tourism in Italy, and the subject - the prerequisites, features, problems and prospects of tourism in Italy. The dialectical method, the method of analysis and synthesis, the historical method, the method of statistical data processing and the comparative method were used during the qualification work.

The theoretical and methodological bases of tourism research in Italy are revealed in the qualification work, the general characteristics, natural conditions and resources of Italy are considered, the analysis of tourism development in the country is analyzed, the prospects of restoration of tourism industry in Italy and English.

Key words: Italy, tourism, tourist and recreational resources, UNESCO World Heritage, analysis, tourism restoration, pandemic, tour.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В. В. Історія туризму. Харків: Харківська національна академія міського господарства, 2010. 294с.
2. Антоненко К. В. Внесок міжнародного туризму у світову економіку. Мукачево: Мукачівський державний університет, 2018. 50с.
3. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу. Київ: Видавничо-поліграфічний центр Київський університет, 2001. 395 с.
4. Кіптенко В.К. Менеджмент туризму: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2010. 502с.
5. Круль Г.Я. Основи готельної справи: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 367с.
6. Кучерява Г. О. Геопросторові аспекти розвитку світової готельної індустрії. «Adorbemperlinguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Світ цінностей і цінності у світі», 13–14 травня 2021 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2021. С. 581 – 583.
7. Кучерява Г. О. Особливості розвитку туризму в країнах Адріатичного туристичного мезорайону. *Проблеми міжнародних відносин. Серія: політичні науки: Збірник наукових праць*. 2019. №16. С. 142–162.
8. Кучерява Г. О. Регіональні аспекти розвитку міжнародного туризму. «Adorbemperlinguas. До світу через мови»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 20 – 22 березня 2019 року. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2019. С. 579 – 581.
9. Кучерява Г. О. Сучасні тенденції та пріоритетні напрями розвитку світового ринку туристичних послуг. Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko.

- CollectiveScientificMonograph. Opole:
TheAcademyofManagementandAdministrationinOpole, 2020. С. 30 – 37.
- 10.Любіцева О. О. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму: навч. посібник. Київ: Альтерпрес, 2008. 436 с.
 - 11.Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 224 с.
 - 12.Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посіб., 2-е видання. Київ Центр учбової літератури, 2010. 224с.
 - 13.Мальська М.П. Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 424 с.
 - 14.Музиченко-Козловська О.В. Економічне оцінювання туристичної привабливості території: монограф. Львів: Новий Світ 2000, 2012. 176с.
 - 15.Паньків Н. Туристичне ресурсознавство: навчальний посібник. Львів: Український бестселер, 2011. 238 с.
 - 16.Прасул Ю.І., Шумік Є. С. Природні рекреаційні ресурси світу. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 34 с.
 - 17.Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва: навч. посіб. Київ: Центр літератури, 2007. 344 с.
 - 18.Семенов В. Ф. Туристичне країнознавство: навч. посібник. Одеса: Атлант, 2010. 340 с.
 - 19.Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя, 2010. 336с.
 - 20.Федорченко В. К., Мініч І. М. Туристичний словник: навч. посібник. Дніпро, 2000. 155 с.
 - 21.Чир Н.В. Аналіз ринку туристичних послуг Італії. Ужгород-Дрогобич: Посвіт, 2015. 228 с.
 - 22.Юрківський В.М. Країни світу: довідник 2-ге вид. Київ:Либідь, 2001. 361с.

- 23.ГЕНУЯ, Італія: веб-сайт. URL: <https://www.city.kharkov.ua/uk/o-kharkove/goroda-partneryi/genuya-italiya.html> (дата звернення 22.04.2022).
- 24.Північна Італія, включаючи Чинкве-Терре: веб-сайт. URL: <https://www.getours.com/tours/northern-italy-including-cinque-terre#vacation-section-trip-itinerary> (дата звернення 25.04.2022).
- 25.Термальні курорти Італії URL: https://www.mouzenidis.com/uk-ua/italy/article/therme_italy (дата звернення 13.03.2020)
- 26.Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційної діяльності URL: <https://studfile.net/preview/5853201/> (дата звернення: 08.05.2020)
- 27.Що відвідати і що робити в Пармі: веб-сайт. URL: <https://www.visit-parma.com/uk/shcho-vidvidaty-v-parmi> (дата звернення 25.04.2022).
- 28.15 найкращих занять у місті Спеція (Італія): веб-сайт. URL: <https://ua.topworldtraveling.com/articles/travel-guides/15-best-things-to-do-in-la-spezia-italy.html> (дата звернення 25.04.2022).
- 29.Coronavirus: qualileconseguenzeperilturismoInItalia: веб-сайт. URL:<https://www.touringclub.it/notizie-di-viaggio/coronavirus-quali-le-conseguenze-per-il-turismo-in-italia> (дата звернення 27.04.2022).
- 30.COVID travelrestrictions: Italy: веб-сайт. URL: <https://www.dw.com/en/covid-travel-restrictions-italy/a-60773399> (дата звернення 27.04.2022).
- 31.Googlemaps: веб-сайт. URL: <https://www.google.com/maps/@44.1885374,9.8451974,9z?hl=ru> (дата звернення 25.04.2022).
- 32.Indagine sul turismo internazionale: веб-сайт. URL:https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/indagine-turismo-internazionale/2021-indagine-turismo-internazionale/statistiche_ITI_18062021.pdf (дата звернення 25.04.2022).
- 33.ItalyTrains: веб-сайт. URL: <https://rail.ninja/italy-trains> (дата звернення 22.04.2022).

34. Italy UNESCO WorldHeritageSites: CentralItaly: веб-сайт. URL: <https://www.tripsavvy.com/central-italy>(дата звернення 17.04.2022).
35. I 10 SitiUnescoinItaliadanonperdere: веб-сайт. URL: <https://www.archetravel.com/blog/siti-unesco-italia-da-non-perdere/> (дата звернення 11.04.2022).
36. L'UNESCO e laConvenzioneperilPatrimonioMondiale: веб-сайт. URL: <https://www.patrimoniomondiale.it/?p=8> (дата звернення 22.04.2022).
37. Nuovitreni, infrastrutture e stazionipiùintegrateconilterritorio: веб-сайт. URL:<https://mobilita.regione.emilia-romagna.it/ferrovie/sezioni/nuovi-treni-infrastrutture-e-stazioni-piu-integrate-con-il-territorio> (дата звернення 22.04.2022).
38. PatrimonioUnesco: веб-сайт. URL: <https://www.fulltravel.it/unesco/> (датазвернення 23.04.2022).
39. Quanti e quali sono i siti UNESCO in Italia? – I 10 Patrimoni italiani da non perdere: веб-сайт. URL: <https://www.tramundi.it/blog/a/quant-e-quali-sono-i-siti-unesco-in-italia> (дата звернення 15.04.2022).
40. ResearchMethods: веб-сайт. URL: <https://icndbm.cikd.ca/types-of-scientific-research/> (дата звернення 20.04.2022).
41. The Most Beautiful (and Under the Radar) Places to Visit In Italy: веб-сайт. URL: <https://www.harpersbazaar.com/culture/travel-dining/g7225/most-beautiful-places-in-italy/> (дата звернення 27.04.2022)
42. The future of tourism and hospitality in Italy after COVID-19: веб-сайт. URL: <https://www.idealista.it/en/news/lifestyle-in-italy/2021/07/15/48029-the-future-of-tourism-in-italy-after-covid-19>(дата звернення 27.04.2022).
43. Transport and driving in Italy: веб-сайт. URL: <https://www.expatarrivals.com/europe/italy/transport-and-driving-italy> (дата звернення 15.04.2022).
44. UNESCO inItaly: веб-сайт. URL: <https://getbybus.com/en/blog/unesco-sites-in-italy/> (дата звернення 11.04.2022).

45. Venice and its Lagoon: веб-сайт. URL:
<https://www.worldheritagesite.org/list/Venice+and+its+Lagoon>(дата
звернення 22.04.2022).

ДОДАТОК А

Світова спадщина ЮНЕСКО

Таблиця А.1

№	Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО	Рік занесення
1	Наскельний живопис в долині Валькамоніка	1979
2	Історичний центр Риму і володіння Ватикану, включаючи базиліку Св. Павла за міськими стінами	1980- 1990
3	Церква Санта Марія делле Граціє	1980
4	Історичний центр міста Флоренція	1982
5	Місто Венеція та Венеціанська лагуна	1987
6	Соборний комплекс в місті Піза	1987
7	Історичний центр міста Сан-Джиміньяно	1990
8	«І-Сассі-ді-Матера» - старі райони міста Матера	1993
9	Місто Віченца та вілли Андреа Палладіо у Венето	1994
10	Історичний центр міста Сієна	1995
11	Історичний центр міста Неаполь	1995
12	Фабричне селище Креспі-д'Адда	1995
13	Ренесансне місто Феррара та дельта річки По	1995
14	Кастель-дель-Монте	1996
15	«Труллі» - традиційні оселі в місті Альберобелло	1996
16	Ранньохристиянські пам'ятники в місті Равенна	1996
17	Історичний центр міста П'єнца	1996
18	Королівський палац в Казерті з парком, акведук Ванвітеллі і фабричне селище Сан-Леучо	1997
19	Палаці Савойського дому в місті Турин і його околицях	1997
20	Ботанічний сад в місті Падуя	1997
21	Місто Порто-Венере, культурний ландшафт Чинкве-Терре, острови Пальмарія, Тіно і Тінетто	1997

Продовження таблиці А.1

№	Об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО	Рік
22	Кафедральний собор, вежа Торре-Чівіка і площа П'яцца-Гранде в місті Модена	1997
23	Археологічні зони — Помпеї, Геркуланум та Торре-Аннунціата	1997
24	Амальфітанське узбережжя	1997
25	Археологічні пам'ятники в місті Агрідженто	1997
26	Доісторичні вежі Су-Нураксі-ді-Баруміні	1997
27	Патріарша базиліка і археологічний заповідник в Аквілеї	1998
28	Історичний центр міста Урбіно	1998
29	Вілла-Романа-дель-Казале	1998
30	Культурний ландшафт району Чіленто, національний парк Валло-ді-Діано, археологічні пам'ятники Пестуму та Елеї	1998
31	Вілла Адріана в Тіволі	1999
32	Місто Верона	2000
33	Ліпарські острови	2000
34	Базиліка Святого Франциска та інші францисканські святині в Ассізі	2000
35	Вілла д'Есте в Тіволі	2001
36	Міста пізнього бароко в долині Ното	2002
37	Святі гори Ломбардії і П'ємонту	2003
38	Валь-д'Орча	2004
39	Етруські некрополі в Черветері і Тарквінії	2004
40	Античні Сіракузи і скальний некрополь Панталіка	2005
41	Віа Гарібальді і комплекс палаців ПалаццідеіРоллі в Генуї	2006
42	Ретійська залізниця в культурному ландшафті Альбулі і Берніни	2008
43	Мантуя і Саббьонета	2008

Продовження таблиці А.1

№	Об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО	Рік
44	Доломітові Альпи	2008
45	Стародавні та первісні букові ліси Карпат та інших регіонів Європи	2008
46	Монте-Сан-Джорджіо	2010
47	Лангобарди в Італії, зосередження влади, 568 –774 н. е.	2011
48	Доісторичні пальові поселення в Альпах	2011
49	Вулкан Етна	2013
50	Палаци, сади і заміські вілли родини Медічі в Тоскані	2013
51	Природний ландшафт італійських виноградників: Ланге-Роєро та Монферрат	2014
52	Арабо-норманська архітектура Палермо з соборами Чефалу і Монреале	2015
53	Венеціанські оборонні споруди XVI-XVII століть	2017
54	Івреа, промислове місто XX століття	2018
55	Пагорби Просекко в Конельяно та Вальдобб'ядені	2019
56	Великі курортні міста Європи	2021
57	Портики Болоньї	2021
58	Цикли фресок XIV століття в Падуї	2021

Табл. А.1. Список всіх об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО Італії [34]

Рис. А.2. Историчний центр Риму[35]

Рис. А.3. П'яццадельДуомо[41]

Рис. А.4. Сієна[44]

Рис. А.5. Кафель-дель-Монте[36]

Рис. А.6. Труллі Альберобелло[34]

Рис. А.7. Археологічні райони Помпеї, Геркуланума та Аннунціата[35]

Рис. А.8. Вілла Романа дельКазале на П'яццаАрмеріна[41]

Рис. А.9. Комплекс вілли д'Есте в Тіволі[44]

Рис. А.10. Флоренція[36]

Рис. А.11. Історичний центр Неаполя[34]

Рис.А.12. Венеція[45]

ДОДАТОК Б
Тур «Дивовижна краса Італії»

Рис. Б.1. Мілан[34]

Рис. Б.2. Парма[21]

Рис. Б.3. Чинкве-Терре[24]

Рис. Б.4. Генуя[23]

Рис. Б.5. Лаго-Маджоре[34]

ДОДАТОК В

Об'єкти у турі «Дивовижна краса Італії»

Таблиця В.1

Об'єкт	Місце розташування	Фото
Міланський кафедральний собор	Мілан	
Церква Сант-Амброджо	Мілан	
Замок Сфорца	Мілан	
Оперний театр Ла Скала	Мілан	

Продовження таблиці В.1

Об'єкт	Місце розташування	Фото
Музей науки і техніки Леонардо Да Вінчі	Мілан	
Музей театру Ла Скала	Мілан	
Палаццо делла Пілотта	Парма	
Театр Реджо	Парма	

Продовження таблиці В.1

Об'єкт	Місце розташування	Фото
Базиліка Санта Марія деллаСтекката	Парма	
Собор Дуомо	Парма	
Архіпелаг Борромео	ЛагоМаджоре	
Ботанічний сад Альпінія	ЛагоМаджоре	
Вілла Дукале	ЛагоМаджоре	